

Gorenjsko delavsko slavlje

»Prvomajski tabor« v Bohinjski Bistrici

Delovni ljudje Gorenjske bomo letos slavili praznik dela 1. maj v Bohinjski Bistrici na skupnem srečanju PRVOMAJSKI TABOR. Ta največja slavnostna manifestacija v zadnjih letih na Gorenjskem, ki jo pripravljajo sindikalne organizacije vseh gorenjskih občin, bo združena z osrednjo slovensko proslavo 40-letnice konstituantne seje CK KPJ in 60-letnice ustanovnega kongresa KPJ, ko bo v Boh. Bistrici tudi svečana seja CK ZKJ pod vodstvom tov. TITA.

Ob tej priložnosti bodo odprli MUZEJ TOMAŽA GODCA, v hiši, kjer je bila 1939. leta konstituantna seja CK KPJ in izročili namenu veličasten DOM JOŽA AŽMANA.

Pripravljalni odbor Medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Gorenjsko za organizacijo PRVOMAJSKEGA TABORA v Bohinju bo s svojimi odbori za posamezne naloge v zvezi s pripravami in izvedbo te osrednje 1. majske prireditve poskrbel, da se bodo udeleženci in gostje počutili čim bolj prijetno. Izdelali so že načrt, kako se bo odvijal promet, kakšna bo preskrba, kako bo potekal kulturni program in ostale spremljajoče dejavnosti.

O vsem tem so seznanjene sindikalne in druge družbenopolitične organizacije v gorenjskih občinah.

Glede na to, da pričakujemo na PRVOMAJSKEM TABORU okrog 15 tisoč udeležencev, bodo na praznični dan sindikalne organizacije organizirale prevoze v Boh. Bistrico s posebnimi avtobusi, s čemer naj bi se razbremenil cestni promet z osebnimi vozili.

Jubilejne slovesnosti se bodo pričele že ob 9. uri dopoldne s svečano otvoritvijo muzeja Tomaža Godca, sledila pa bo svečana seja CK ZKJ in otvoritev Doma Joža Ažmana, katerih se bodo udeležili najvišji jugoslovanski družbenopolitični voditelji. Udeleženci PRVOMAJSKEGA TABORA bodo lahko posredno spremljali potek teh slovesnosti na prireditvenem prostoru pri gostišču DANICA ob Savi Bohinjski, kjer bodo razmeščeni televizijski sprejemniki.

Organizatorji so poskrbeli tudi za zadostno število stojnic, za okrepcilo, prodajo značk in razglednic. Pravijo, da bodo cene zmerne.

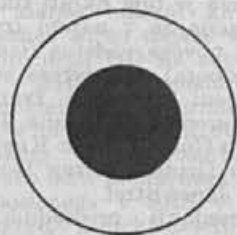
Pozivamo vse člane našega delovnega kolektiva, da se v čim večjem številu udeležijo tega velikega srečanja, ki bo potekalo v znamenju najpomembnejših jubilejev ZKJ, naše revolucije in narodno osvobodilne borbe.

PRVOMAJSKI TABOR bo potrditev naše vzajemnosti, tovarištva ter radosti ob mednarodnem prazniku dela.

Praznične prireditve in srečanje PRVOMAJSKI TABOR bodo ob vsakem vremenu.

Autobusi nas bodo odpeljali na slavlje v torek, 1. MAJA, ob 6. uri izpred združnega doma. Na prireditve se lahko odpeljete tudi z družinami.

Uredništvo

O razmerah pri uvozu

Iz leta v leto se tolažimo, da bo glede uvoza naslednje leto bolje in manj problemov, vendar na žalost ni tako.

Prav nasprotno; težave so vedno večje. Najprej zato, ker je vedno bolj pomembna vezava konvertibilni izvoz-uvoz in drugič zaradi težav pri preskrbovanju uvoznih dovoljenj in dodeljevanju režimov.

Marsikdo bo ob tem pomislil, saj vendar mnogo izvažamo. To je res, a pri vezavi izvoz-uvoz se upošteva le izvoz na konvertibilno področje (zahodno tržišče), tega je pa le polovica. Na žalost potrebujemo za proizvodnjo smučarske obutve in podplatov večino materialov iz uvoza. Ugotovili smo, da potrebujemo za TOZD plastika skoraj 70 % razpoložljivih deviznih sredstev in da za TOZD Obutev ostanele še 30 %. Kar najhitreje in po temeljitem preudarku se bo treba odločiti ali se nam bolj splača sestavine za vlivanje PU podplatov kupovati doma za dinarska sredstva (seveda po višji ceni) in na ta način bi zagotovili potrebne devize za ostale potrebne reprodukcijske materiale. Čeprav dobro pretehtamo vsak uvoz, bomo potrebovali tudi vedno več deviznih sredstev za odstop domačim dobaviteljem, od katerih kupujemo razne mate-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob Dnevu OF slovenskega naroda
in Prazniku dela
iskrene čestitke!

Sindikalna organizacija v TOZD Prodaja še bolj podjetno

Delegati delavcev iz TOZD Prodaja so se zbrali 30. marca na sindikalni konferenci svoje sindikalne organizacije. Konferenca je bila hkrati tudi verifikacija že v naprej izvoljenega novega vodstva (izvršnega odbora), v katerega so bili izvoljeni naslednji: Ivan Likar, predsednik, Stane Tušar, Zarko Čolič, Stanko Knežević, Peter Grubišič, Uzeir Gotovša in Janez Strel.

Dosedanji predsednik osnovne organizacije Jakob Čelik je uvodoma podal poročilo, iz katerega je razvidna upravičenost delovanja osnovne organizacije sindikata v TOZD Prodaja, zlasti zato, da bi prej dosegli čimbolj smotno delo temeljne organizacije znotraj delovne organizacije, resnično samoupravni položaj delavca in njegovo socialno varnost. Da bi to dosegli, je osnovna organizacija že v preteklosti imela razmeroma širok program, zlasti v pogledu sodelovanja z ostalimi delavci Alpin. V TOZD Prodaja je največ problemov zaradi izredne razpršenosti delavcev, ki se zaradi tega težje organizirajo. Vsi skupaj pogrešajo več informacij o delu delovne organizacije, več informacij v materinem jeziku, zlasti pa bolj razčiščene odnose v pogledu oblikovanja skupnega prihodka in delitve.

Načrti dela OO so še širši. Lotili se bodo reševanja soci-

alnih vprašanj, organizacije športnih srečanj in obdarovanj ob posebnih prilikah, reševanje stanovanjskih problemov, sodelovanja v organih samoupravljanja, s posebnim podarkom na delu družbeno političnih organizacij, krepitve medsebojnih odnosov, razpravljali bodo o pogojih dela v prodajalnah, se vključevali v probleme dohodkovnih odnosov in osebnih dohodkov, si prizadevali za večjo povezanost med delavci različnih temeljnih organizacij in se zavzemali za izboljšanje pogojev pri koriščenju letnih dopustov delavcev. Tudi na strokovno in družbeno ekonomsko izobraževanje ne bodo pozabili.

Isti dan je bila hkrati tudi konferenca vseh delegatov (vodstev) osnovnih organizacij sindikata. V glavnem so se omejili na poročilo o delu sindikalne organizacije v Alpini v letu 1978 in prvem tromesečju 1979 ter sprejeli načrt dela za leto 1979.

Posebno pozornost so posvetili organizaciji samoupravnih delovnih skupin, ki naj res postanejo temelj samoupravnega dogovarjanja in vpliva delavcev na odločitve, usposabljanje delegatov v delavskih svetih in družbeno političnih organizacijah. Sklenili so tudi, da bi se bolj poglobili v razprave o oblikovanju srednjeročnih planov temeljnih organizacij, ki naj bi upoštevale usmeritve, ki bodo zagotavljale ekonomsko rast temeljnih organizacij in delovne organizacije ter osebno blaginjo delavcev. Tudi na področju sporazumevanja o delitvi sredstev za osebne dohodke bo treba še marsikaj napraviti.

Predlagamo vsem članom sindikata, da kritično ocenijo načrt dela in sporočijo svoje pripombe.

N. P.

O RAZMERAH PRI UVOZU

(Nadaljevanje s 1. strani)

riale. Sedaj je v veljavi predpis in tudi že navada, da domača firma, ki dobavlja materiale, kot so usnje, podplate in drugo, zahteva odstop deviznih sredstev in če si bomo hoteli zagotoviti te materiale, bomo morali s samoupravnimi sporazumi odstopiti devizna sredstva. To izgleda zelo enostavno, a v resnici ni tako.

Vse, ki so pooblašteni, da dajejo nakupni predlog iz uvoza tudi ob tej priliki še enkrat prosimo, da naročajo iz uvoza le tiste materiale, ki jih na domačem tržišču ni, da nam ne bo v kratkem zmanjkalo deviznih sredstev za nujno potrebne nabave.

Anica COKAN

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Brez kopita ni čevlja – brez zavesti ni uspehov

Minilo bo dvaintrideset let, ko so žirovski čevljarji zavestno dvignili roko in se odločili, da bodo združevali svoje delo v ALPINI. To ni bila lahka odločitev, zlasti še, ker so se zavedali težkih nalog, ki so jih čakale. Vendar v večini je tedaj vejal duh veselja in spoštovanja do dela in čevljarke industrije. Koliko udarniških ur je bilo opravljenih, potrebno je bilo dosledno izvajanje planske discipline, ki je bila takrat glede količine izdelanih parov stroga obveza, posojila, slab osebni in družbeni standard, veliki telesni napori, itd. Toda vse so sprejemali z velikim razumevanjem, ker je v vseh tleh misel, kako zgraditi skupne proizvodne prostore – tovarno. To se jim je tudi posrečilo.

Vsa ta zavzetost in delo pa sta imela edini cilj, kako ustvariti sebi boljše življenje, bodočim čevljarjem – delavcem večji kos kruha, kraju pa omogočiti močan življenjski utrip in napredek. Vse to se je uresničilo.

Vprašanje pa je, če danes to dovolj cenimo in spoštujemo? Še vedno daje ALPINA s svojo velikostjo delo in zaslužek velikanski večini krajanov. Prispeva velika sredstva za razvoj in komunalno ureditev.

Tudi sama ALPINA raste iz leta v leto. Nove proizvodne hale, novi programi, večji izvoz in usmeritev izvoza glede na program in področja, osvojitve domačega in ameriškega tržišča pod firmo ALPINA, velika investicijska vlaganja, zlasti še v letu 1979.

Poleg tega pa ne smemo pozabiti na ustrezne delovne pogoje, katere nam lahko zavida marsikatera druga bolj priznana in cenjena panoga. Končno pa tudi glede na ustvarjeno akumulacijo – primerne osebne dohodke.

Občutek imam, da na vse to mi danes pozabljamo. Res je, da že družbeno nismo tako priznana stroka. Tudi razvoj in napredek nam ni tako naklonjen kot marsikateri drugi stroki, ki s hitrimi koraki stopa v avtomatizacijo. Premalo cenimo sadove našega lastnega dela, preveč kritično gledamo na čevljarški poklic, stroko in sploh na ALPINO. Izgleda tako kot, da bi sebi radi izkopali grob. Marsikaj smo v preteklih letih vejetno že zemarili. Premalo pozornosti smo posvečali izobrazbi delavcev za osnovni poklic. V kraju smo imeli izobraževalni center, pa smo se dostikrat obnašali kot, da nam ni potreben. Danes že lahko ugotavljamo posledice naše nepozornosti do šole.

V tem trenutku bi le morali bolj trezno premisliti. Prav bi bilo, da bi skušali vnovčiti svoje dolgoletne izkušnje, pridobljeno znanje delavcev Alpin, ki smo ga morali v preteklosti drago plačati.

Mislím, da je še čas, da se enotno in zavestno lotimo začrtanih ciljev in z večjim elanom pristopimo k pravi razvojnih programov in usmeritve ALPINE. Le tako bomo upravičili in nadaljevali uspešno zastavljeno delo naših predhodnikov.

Vladimir PIVK

dogovarjamo se – dogovorili smo se

TOZD Obutev Žiri

9. redna seja DELAVSKEGA SVETA TOZD OBUTEV 9.4.1979:

Delavski svet je med drugim razpravljal o:

– osnutku sprememb srednjeročnega plana TOZD za leto 1979–80, osnutka smernic in ukrepov za tekoče plansko leto in osnutka pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka

– sklepu o pripravi srednjeročnega plana TOZD za leto 1979–80 in 1981–85

– pristopu k družbenemu dogovoru o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena in o načinu soodločanja delovnih ljudi in občanov o komunalnih zadevah na območju občine Škofja Loka

– podpisu samoupravnega sporazuma o kreditnih odnosih s tujino

– predlogu sprememb pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo, o nadomestilih in prejemkih

– predlogu sprememb samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji delovnih opravil

– imenovanju enot civilne zaščite v obratu na Colu

– podatkih o delu krajevne skupnosti Žiri

– pravilniku o načinu izkoriščanja dopusta

– spremembi investitorstva za skladišče lahko vnetljivih snovi

– razširitvi kotlovnice

– povečanju stroškov za izdelavo lokacijske dokumentacije ter pridobivanje soglasij za gradnjo proizvodne hale »ALPINA« na Colu

– povečanju stroškov za izdelavo gradbenih in obrtniških del ter dodatno za instalacijske načrte za gradnjo proizvodne hale na Colu.

– pristopi se k družbenemu dogovoru o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena in o načinu soodločanja delovnih ljudi in občanov o komunalnih zadevah na območju občine Škofja Loka

– pristopi se k samoupravnemu sporazumu o merilih in postopku za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino.

Predlog sprememb pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo, o nadomestilih in prejemkih

V javni obravnavi so delavci splošno-organizacijskega sektorja pripravili predlog naslednjih sprememb Pravilnikov o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo in o prejemkih:

1. Pri 21. členu Pravilnika TOZD Obutev Žiri se predlaga, da se črta drugi in tretji odstavek.

2. Predlaga se, da se črta zadnji odstavek 38. člena pravilnika TOZD Obutev Žiri.

3. Predlaga se sprememba 59. člena Pravilnika TOZD Obutev Žiri, tako, da se glasi:

»Delavec, ki se udeleži krvodajalske akcije na delovni dan, ima pravico do nadomestila OD za 8 rednih delovnih ur. Nadomestilo za posameznega delavca se izračuna po povprečju njegovega OD v zadnjem tromesečju.

4. Pri 84. členu Pravilnika TOZD Obutev Žiri, se predlaga, da se črta vse razen prvega in zadnjega odstavka. Poleg

tega naj se v prvem odstavku črta besedilo »neupravičeno zamuja delo«, v zadnjem pa besedilo »o zamudah«.

5. Predlaga se sprememba 100. člena pravilnika TOZD Obutev Žiri, tako da se glasi: »Spremembe in dopolnitve pravilnika se izvajajo na način, ki je predpisan za njegov sprejem.

6. Predlaga se, da se namesto izraza »vodilni in vodstveni delavci« vnese izraz »delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi«, namesto izraza »komisija za organizacijo, sistemizacijo in vrednotenje delovnih opravil« se vnese »komisija za delitev sredstev za OD«.

7. Predlaga se, da se spremeni besedilo prvega odstavka 33. člena, tako da se glasi:

»Ker se nepravilno nasekanim izdelkom, oziroma izdelkom z napakami ne moremo popolnoma izogniti, se priznavajo naslednje tolerance:

V zadnjem odstavku istega člena naj se beseda »Škart« nadomesti z besedo »izmet«.

8. Predlaga se nov člen 47. a, ki se glasi:

Sredstva za nagrade novatorjem se zagotavljajo na način in pod pogoji, ki jih določa Samoupravni sporazum o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih«.

9. Predlaga se dopolnitev 69. člena:

Višino prejemkov, ki spadajo v materialne stroške in ki je določena v odstotkih od poprečja ob vsaki spremembi s sklepom ugotovi DS TOZD oziroma DSSS.

10. Predlaga se sprememba člena, ki govori o solidarnosti

pomoči in sicer 96. člen, ki naj se glasi:

Za solidarnostno pomoč se šteje:

a) Pomoč družini našega delavca, ki je umrl, se daje v obliki pogrebnih stroškov in še pomoč v višini, kot bi pripadala delavcu, če bi odšel v pokoj

b) pomoč delavcu v primerih daljše bolezni ali smrti zakonca in to največ v višini poprečnega OD na zaposlenega v SRS v gospodarstvu v preteklem letu; v primerih, da so še nepreskrbljeni otroci za vsakega nepreskrbljenega otroka 50 % poprečnega OD na zaposlenega v SRS v gospodarstvu v preteklem letu,

c) enkratna pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino

d) enkratne letne obdaritve upokojencev

e) enkratna pomoč ob nastanku invalidnosti

f) druge solidarnostne pomoči

Predlog za dodelitev solidarnostne pomoči – razen pod tč.

a) in b) daje osnovna organizacija sindikata.

11. Predlaga se, da se k 98. členu doda naslednje besedilo:

Določilo iz 1. in 2. odstavka tega člena velja za vse primere upokojitev.

Določilo iz 2. odstavka tega člena velja tudi za tiste delavce, ki so invalidsko upokojeni, čeprav še nimajo 20 let delovne dobe.

Delavski svet je po obravnavi predloga sprememb pravilnika o osnovah in merilih za

(Nadaljevanje na 4. strani)

Iz naše prikojevalnice

Med drugim je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

– razpiše se javna obravnavna osnutka sprememb srednjeročnega plana temeljnih organizacij za leto 1979–80, osnutka smernic in ukrepov za tekoče plansko leto in osnutka pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka za čas od 13. 4. do 28. 4. 1979.

– sprejme se sklep o pripravi srednjeročnega plana za leto 1981–1985

– sprejme se Samoupravni sporazum o financiranju rekonstrukcije in asfaltiranja cest na območju KS Ledine

(Nadaljevanje s 3. strani)
delitev sredstev za OD, skupno porabo in o prejemkih soglasno sprejel naslednji

sklep:

Potrdi se predlog sprememb Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo in o prejemkih v predloženi obliki, razen točke 3. teh sprememb in sicer, da se predlagana sprememba ne sprejme in ostane 59. člen nespremenjen, tako da se prvi odstavek glasi: Delavec, ki sodeluje v krvodajalski akciji kot krvodajalec ima pravico do nadomestila OD za 8 rednih delovnih ur. Nadomestilo se obračuna po poprečni urni postavki v tistem obdobju in je za vse delavce, ki se udeležujejo krvodajalske akcije v isti višini.

Predlog sprememb samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji delovnih opravil

1. Predlaga se, da se spremeni 9. člen Samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji delovnih opravil, tako da se glasi:

Nova delovna opravila in spremembe le-teh, ki so glede na spremembe organizacije dela, spremembo tehnološkega postopka ali uvedbo novega dela nujno potrebna, se sistemizirajo po naslednjem postopku:

a) Predlog za novo delovno opravilo doda individualni poslovodni organ TOZD, OO sindikata, delavci TOZD ali komisija za delitev sredstev za OD TOZD in se obravnava kot predlog za spremembo Samoupravnega akta.

b) Komisija za delitev sredstev za OD posreduje predloge v obravnavo DS, ki pripravi osnutek sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo in o prejemkih.

c) Vse spremembe, oziroma dopolnitve samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo in o prejemkih veljajo od dneva sprejema na referendumu, če ni določeno drugače. Praviloma se referendum razpiše vsaj šest mesecev.

2. Predlaga se, da se črta 14. člen.

3. Predlaga se, da se 18. člen popravi in se glasi takole:

Samoupravni sporazum o organizaciji in sistemizaciji začne veljati z dnem, ko delavski svet tozda na podlagi rezultatov referenduma ugotovi, da se strinja s pravicami in obveznostmi iz tega sporazuma oziroma s spremembami in dopolnitvami, več kot 1/2

delavcev temeljne organizacije. 4. Predlaga se, da se namesto izraza »komisija za organizacijo, sistemizacijo in

4. Predlaga se, da se namesto izraza »komisija za organizacijo, sistemizacijo in vrednotenje delovnih opravil« vnesse izraz »komisija za delitev sredstev za OD« – v vseh členih.

5. Spremeni se opis delovnega opravila »odprava ozkih grl v prikrojevalnici – delovne izkušnje se povečajo na 1 leto.

Delavski svet se strinja s predlaganimi spremembami samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji delovnih opravil in soglasno sprejme naslednji

sklep:

Predloog sprememb samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji delovnih opravil se da na referendum 18. 4. 1979 v predlagani obliki.

Poleg tega je delavski svet sprejel še naslednje sklepe:

V skupščino krajevne skupnosti Col se za delegate iz Alpine na Colu imenujeta:

- Marija Podobnik
- Gabriela Pregelj

– Investitorstvo skladišča lahko vnetljivih snovi se zaradi pretežne uporabe tega objekta prenaša na TOZD Plastico; TOZD Obutev Žiri pa pri investiciji sodeluje kot sovlagatelj v višini deleža, ki ustreza uporabi tega skladišča.

Točni delež bo sprejet na osnovi tehnološkega dela investicijskega elaborata

– Razširitev kotlovnice

Z gradnjo skladišča vnetljivih snovi in skladiščne hale F se postavlja vprašanje kapacitet obstoječe kotlovnice.

Znano nam je, da smo prenehali s kurjavo na trda goriva v stari stavbi, zaradi tehnično zastarelih naprav s katerimi so bili stroški vzdrževanja previsoki za ekonomično obratovanje.

Tako imamo danes celotno ogrevanje vezano na kotlovnico s tekočim gorivom, katera pa je od dne, ko smo prenehali s kurjavo na trda goriva, tako obremenjena, da ni možno nobenih dodatnih obremenitev. Tako sta oba nova objekta brez ogrevanja. Če že pride do okvare na eni od teh peči, smo primorani zapreti določene oddelke.

Zato je nujno, da razširjamo kapacitete, da bomo ogrevali halo F in skladišče vnetljivih materialov in da bomo imeli še rezervo.

Delavski svet je soglasno potrdil naslednji sklep:

Odobri se znesek 9 starih milijonov za izdelavo projekta in znesek za izvršitev del po

Pred nadaljnjo obdelavo

tem projektu, ki bo znan kasneje.

Imenovanje gradbenega odbora:

Pogosto prihajajo primeri, da je v zvezi z gradnjo novih objektov potrebno hitro odločati in ukrepati.

Po veljavnih predpisih mora vse, kar je v zvezi z investicijami odločati za te namene določen odbor.

Glede na to je delavski svet soglasno potrdil sklep: da se imenuje investicijska skupina, oz. gradbeni odbor v naslednji sestavi:

1. Lojze Kopač, sklicatelj in koordinator – vodja projekta
2. Marijan Bogataj, odgovoren za tehnologijo
3. Janez Bohinc, odgovoren za finančno operativno
4. Bojan Starman
5. Jaka Bogataj
6. Jože Štucin

7. Anton Žibert
8. Marija Kastelec
9. Rajko Šubic – odgovoren za gradbena dela
10. Jože Poljanšek – odgovoren za gradbena dela
- Vinko Bogataj (po potrebi)
- Marjan Špeh (po potrebi)

11. redna seja komisije za delovna razmerja TOZD Obutev Žiri dne 2. 4. 1979

Komisija za delovna razmerja je obravnavala prošnje za sprejem v delovno razmerje in jih rešila pozitivno ali tako da kandidate povabijo na razgovor. Anton Kastelec in Jure Gregurovič se razporedita na delovno opravilo samostojno odpravljanje električnih napak od 1. 3. 1979 dalje. Franc Vidmar se razporedi na delovno opravilo samostojno vzdrževanje strojev od 1. 3. 1979 dalje. Odpovedi delovnih razmerij so bile rešene pozitivno s tem da se upošteva odpovedni rok posameznega delavca. Leopoldu Filipiču se odobri izreden plačan dopust 3. 2. 1979, 15. in 16. 3. 1979 zaradi udeležbe na delovni akciji v Planici. Delovno opravilo upravljanje z osnovnimi sredstvi se interno objavi kot prosto za nedoločen čas.

dogovarjamo se – dogovorili smo se

TOZD Plastika

3. redna seja Delavskega sveta TOZD Plastika, 10. april 1979:

Delavski svet je obravnaval v glavnem iste zadeve kot Delavski svet TOZD Obutev, poleg tega pa še o:

– nabavi stroja za brizganje

– članstvo v splošnem združenju usnjarsko – predelovalne industrije Slovenije

– o delu komisije za ocenjevanje prizadevnosti delavcev v oddelku plastike

– dopolnitvi članov odbora za LO ter enote narodne zaščite

Jože Štucin je med drugim povedal:

Da bi odpravili ozko grlo pri izdelavi manšet, je potrebno instalirati nov stroj za brizganje plastičnih mas, ki bi odgovarjal našim potrebam. To odločitev narekujejo tehni razlogi:

– odpravili bomo ozko grlo ter s tem vskladili strojne kapacitete za izdelavo šal

– povečala se bo zanesljivost izdelave manšet v primeru večje okvare edinega stroja (GBF) za izdelavo manšet

– horizontalni brizgalni stroj BELMATIK – 1250/380 E je zaradi vsestranosti (univerzalnosti) primeren tudi za izdelavo drugih plastičnih izdelkov, kar zmanjšuje riziko nabave po dolgoročni orientiranosti naše proizvodnje

– izdelava manšet na omejenem stroju je po tehnični in tehnološki plati zagotovljena.

Predlagam delavskemu svetu, da sprejme sklep za nabavo 1 stroja za brizganje. Odplačilo prve anuitete bo v letu 1980. Finančna sredstva za plačilo 30% lastne udeležbe naj se črpajo iz plana investicij 1979, nerazporejeni del. Potrdi naj se koriščenje komercialnega kredita za finančna sredstva v višini 70% vrednosti investicije za odplačilo v treh letih.

Delavski svet je poleg ostalih, sprejel še naslednje sklepe:

– odobri se nabava 1 stroja za brizganje

– potrdi se koriščenje komercialnega kredita za finančna sredstva v višini 70% vrednosti investicij za odplačilo v treh letih.

Finančna sredstva za plačilo 30% lastne udeležbe naj se črpajo iz plana investicij 1979, nerazporejeni del

– v komisijo za ocenjevanje prizadevnosti delavcev v oddelku plastike se imenuje: Ivanka Jereb

– v odbor za LO in družbeno samozaščito se imenujejo naslednji člani:

– Anica Lazar, Ivanka Jereb – za enoto narodne zaščite: Milan Oblak, Jože Fakin, Janko Vidmar, Stana Podobnik

– članstvo v splošnem združenju usnjarsko predelovalne industrije Slovenije. Jože Štucin je o tem spregovoril:

Ker se važnejše poslovne odločitve vsklajujejo ter odo-

brijo za čevljarstvo industrijo pri splošnem združenju usnjarsko predelovalne industrije, kjer s svojim glasom že sedaj pomembno vplivajo ostali tozdi v DO Alpina Žiri, predlagam DS, da sprejme sklep za članstvo TOZD Plastika v splošnem združenju usnjarsko predelovalne industrije Slovenije.

Naš vpliv bi bil v združenju kemične industrije Slovenije premajhen, zato je ta predlog postavljen na stvarnejše temelje, da bomo z ostalimi tozdi Alpine vplivali ter enotnejše nastopali v splošnem združenju usnjarsko predelovalne industrije Slovenije.

Letni prispevek znaša 0,15% za leto 1979 od ustvarjenega dohodka.

9. redna seja komisije za delovna razmerja TOZD Plastika Žiri, ki je bila dne 15. 3. 1979

Prošnje za sprejem v delovno razmerje so bile rešene v skladu s potrebami v TOZD Plastika. Igor Stucin se iz TOZD Obutev Žiri premesti v TOZD Plastika s 26. 2. 1979 za opravljanje normiranih del v 4 izmenah. Izjave za prenehanje delovnega razmerja so bile rešene pozitivno na podlagi sporazumnih odpovedi.

TOZD Obutev Gorenja vas

Delavski svet TOZD Obutev Gorenja vas:

Tudi na DS TOZD Gorenja vas ni bilo v razpravi kaj po-

sebnih vprašanj, zato so tudi sklepi podobni kot na drugih delavskih svetih.

TOZD Prodaja

9. redna seja DS TOZD Prodaja Žiri – 11. 4. 1979:

Dnevni red je bil podoben kot na ostalih delavskih svetih, dodatno pa so razpravljali še o:

– realizaciji plana investicij za leto 1979 v MPM

– potrditvi pripravljanih del za investicije nove prodajalne Alpina (namesto dveh obstoječih) na Ploščadi Borisa Kraigherja v Ljubljani.

Sklepi so bili v drugih točkah enaki, kot drugje, v do-

datnih točkah pa je DS sklenil naslednje:

– investicije v MPM naj tečejo v skladu s potrebami razvoja v MPM

– o polletju naj se napravi rebalans plana investicij.

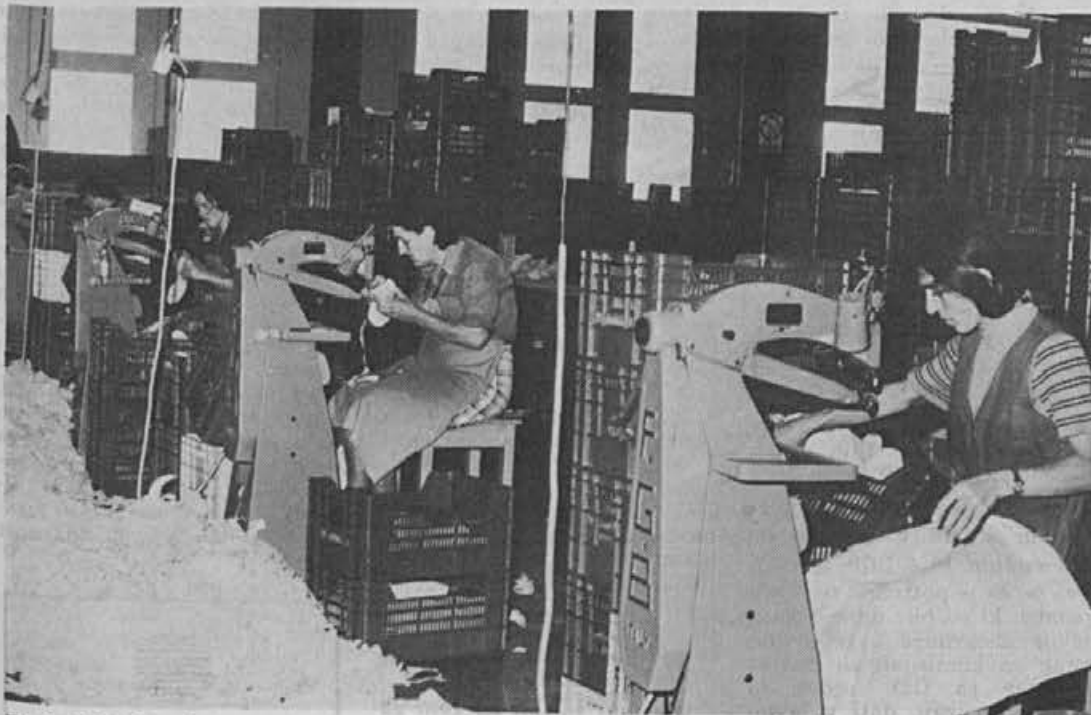
V zvezi z novo prodajalno v Ljubljani pa naslednje:

– potrdijo se izvršena pripravljala dela za investicijo za novo prodajalno Alpina na Ploščadi Borisa Kraigherja v Ljubljani. Izdela naj se investicijski program za novo prodajalno in odobre potrebna finančna sredstva.

12. redna seja komisije za delovna razmerja TOZD Prodaja Žiri dne 28. 2. 1979

Na predloge kolektivov prodajal so bile prošnje za sprejem v redno delovno razmerje rešene pozitivno. Komisija za delovna razmerja je predlagala dejanske razporeditve prodajalcev v prodajalni in glede na tabelo razporeditve prodajalcev v 8. členu Pravilnika o osnovah in merilih delitev sredstev za OD podala pismene zahteve prodajal za prerazporeditve. Rado Kavčič se razporedi na delovno opravilo organizacija prodaje od 1. 2. 1979 dalje za čas 1 leta. Anica Luznar se razporedi na delovno opravilo pomoč pri odpremi od 15. 2. 1979 dalje za nedoločen čas. Jože Poljanšek se razporedi na delovno opravilo opravljanje nalog na področju investicij za maloprodajno mrežo za nedoločen čas.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Po izdelavi še obrez

dogovarjamo se – dogovorili smo se

(Nadaljevanje s 5. strani)

13. redna seja komisije za delovna razmerja TOZD Prodaja Žiri dne 27. 3. 1979

Poslovodja prodajalne Zadar mora dati ponoven razpis za prodajalca, kakor je bilo na 11. redni seji komisije za delovna razmerja za TOZD Prodaja Žiri tudi sklenjeno in ne razpis za blagajnika, ker ga prodajalna ne rabi. Prodajalni Zagreb I se odobri zaposlitev 1 prodajalca in 1 blagajnika za nedoločen čas. Prodajalni Karlovac se odobri zaposlitev prodajalca za določen čas. Vladka Poznanov se sprejme v redno delovno razmerje v prodajalni Travnik za nedoločen

čas. Ostale prošnje za sprejem v delovno razmerje so bile rešene negativno. Po podanih predlogih prodajalnih komisij za delovna razmerja sprejme sklep o prerazporeditvah prodajalcev, ki so v skladu s Pravilnikom o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo in o prejemkih. Delavci razporejeni na delovno opravilo 3407 pakiranje in nakladanje pošiljk se razporedijo na delovno opravilo 3409 prevzem materiala v skladišču gotove obutve od 1. 3. 1979 dalje za nedoločen čas. Janez Strel se razporedi na delovno opravilo 3406 urejevanje skladišča od 1. 3. 1979 dalje za nedoločen čas.

Delovna skupnost skupnih služb

Delavski svet DSSS – 10. redna seja, 10. 4. 1979

Delavski svet je obravnaval v glavnem iste zadeve kot ostali delavski sveti in sprejel podobne sklepe.

– imenuje se razpisna komisija

– razpiše se prosto delovno opravilo »Vodenje splošno organizacijskega sektorja« za dobo 1 leta.

Sklepi 11. redne seje komisije za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb, dne 22. 3. 1979

Silva Mrovlje se razporedi na delovno opravilo vodenje obračuna OD od 1. 3. 1979 za določen čas (6 mesecev). Tone Eniko se razporedi na delovno opravilo vodenje planiranja in analiz od 1. 3. 1979 dalje za nedoločen čas. Po končani pripravniški dobi se Brigita Grošelj razporedi na delovno opravilo fotografiranje in razvijanje – razporeditev velja od dneva razglasitve rezultatov referendumov. Rajko Šubic se razporedi na delovno opravilo obvladovanje nalog glede investicij v delovni organizaci-

ji – razporeditev velja od dneva razglasitve rezultatov referendumov. Objavi se prosto delovno opravilo 2122, pomoč pri kuhanju obrokov za dve delavki.

1. izredna seja komisije za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb, z dne 2. 4. 1979

Glede na to, da se je v razvoju težke obutve npr. šivanje zgornjih delov pokazalo, da bo nekaj mesecev manj dela, se prijave kandidatki na objavljenno delovno opravilo šivanje vzorcev odložijo in upoštevajo pri celovitem reševanju razporeditev v tehničnem sektorju. Sonja Abram je razporejena na delovno opravilo korespondenca domače nabave od 1. 4. 1979 za določen čas 6 mesecev. Delovno opravilo organizacija arhive in knjižnice se interno objavi kot prosto za določen čas – za nadomeščanje med porodniškim dopustom. Srečko Erznožnik se razporedi na delovno opravilo organizacija nagrajevanja za dobo 1 leta – razporeditev velja od dneva razglasitve rezultatov referendumov.

Delavski svet delovne organizacije

Delavski svet delovne organizacije Alpine, tovarne obutve Žiri je na svoji 9. redni seji, dne 11. 4. 1979 sprejel naslednje pomembnejše sklepe:

– razpiše se javna obravnava osnutka sprememb srednjeročnega DO za leto 1979 do 1980 in osnutka smernic in ukrepov za tekoče plansko obdobje

– sprejme se sklep o pripravi srednjeročnega plana za leto 1979–1980 in leto 1981 do 1985

– predlog sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo, o nadomestilih in prejemkih se da v sprejem na referendum 18. 4. 1979. Preveri naj se, če je potrebno tudi pripombe, ki so bile dane v času javne obravnave in obravnave na komisijah za delitev sredstev za OD tozdov in skupni komisiji, dati v javno obravnavo

– sprejme se Samoupravni sporazum o kreditnih odnosih s tujino

– pristopi se k družbenem dogovoru o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena in načinu soodločanja delovnih ljudi in občanov v komunalnih zadevah na območju občine Škofja Loka.

– razpiše se javna obravnava Pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih ter delovnih oblačilih in obutvi od 16. 4. do 1. 5. 1979

– sprejme se 97. člen Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, skupno porabo in o prejemkih – jubilejne nagrade; upošteva se vsa delovna doba delavca. Upravičenost se ugotavlja po stanju 31. 12. tekočega leta in ne po stanju 30. 4.

Jubilejna nagrada se izplača v gotovini pred praznikom dela – 1. majem.

– sklep o spremembi pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD – krvodajalska akcija – se zadrži in obravnava na naslednji seji DS TOZD in DO.

4. redna seja Disciplinske komisije dne, 9. 4. in 10. 4. 1979

Disciplinska komisija je obravnavala 23 primerov domnevnih kršitev delovnih obveznosti in izrekla 1 ukrep prenehanja delovnega razmerja, 8 javnih opominov, 4 opomine, v 9 primerih je sprejela sklep o ustavitvi postopka, v 1 primeru pa je sprejela sklep, da se obravnava preloži na naslednjo sejo.

Ukrep prenehanja delovnega razmerja je bil izrečen Anici Matjašič, ker je komisija ugotovila, da je delavka več kot pet zaporednih delovnih dni izostala z dela. Delavke že od 5. 3. 1979 dalje ni bilo na delo.

Javni opomini so bili izrečeni:

Vinku Šubicu, ker se je dne, 16. 1. 1979 opil na delovnem mestu, Milanu Trčku – 1679, ker je dne 17. 1. 1979 prišel opit na delo, Bogdanu Albrehtu, in Pavlu Jenku, ker sta dne 30. 1. 1979 sodelovala pri povzročitvi eksplozije (oba bosta morala solidarno povrniti tudi nastalo materialno škodo, v višini 2.000,00 din), Metodu Nediževcu, ker je dne, 23. 1. 1979 samovoljno zapustil delovno mesto, Simonu Žaklju in Romanu Krvini, ker sta dne 13. januarja 1979 neupravičeno izostala z dela ter vinjenosti na delu, Radu Tavčarju, ker je dne 24. 1. 1979 neupravičeno izostal z dela.

Opomini so bili izrečeni zaradi sodelovanja pri povzro-

čitvi eksplozije in neupravičene izostanka z dela.

Sklep o ustavitvi postopka je komisija v 6 primerih sprejela zato, ker je ugotovila, da delavci niso krivi očitane domnevne kršitve delovne obveznosti, v 2 primerih, ker je menila, da je že sam dosedanj postopek dovolj vpljivo vplival na delavca, da takih ali podobnih kršitev ne bosta več ponavljala, v 1 primeru pa zato, ker je bilo ugotovljeno, da je postopek zaradi kršitev delovnih obveznosti zastaran, ker je od dneva kršitve poteklo več kot 3 mesece.

piše Bojan STARMAN

Ekonomski izrazi

DELITEV

Pogoji, pod katerimi delavec, vključen v družbeni proces proizvodnje, dobiva nadomestilo za svoje delo. Ti pogoji so določeni z njegovim družbenoekonomskim položajem oz. s proizvodnimi odnosi, ki določajo družbenoekonomsko ureditev neke države. V kapitalističnih proizvodnih odnosih delavec prodaja svojo delovno silo kot blago in za to prejema najemnino za čas prebit na delu. V socialističnih državah z državno vodenim gospodarstvom delavec dobiva plačo za delo glede na čas prebit na delu, ob večjih ali manjših popravkih z dopolnilnimi merili. V naših samoupravnih socialističnih proizvodnih odnosih imajo delavci neodtujljivo pravico, da odločajo o delitvi novoustvarjene vrednosti, izhajajoč iz načela delitve po delu oz. po prispevku, ki ga dajo s svojim tekočim in minulim delom za doseganje rezultatov dela s popravki, ki izražajo socialistično solidarnost delavcev.

Kako ustvarjamo

V Ameriki nam dobro kaže

Direktor Martin Kopač je pred kratkim obiskal Združene države Amerike, ki so za nas zelo zanimivo tržišče. Povprašali smo ga, kako se je Alpina uveljavila na ameriškem tržišču, kakšne so naše nadaljnje možnosti, kaj mislijo Američani in kakšne so njihove težnje.

»Moram poudariti splošno velik interes za našo obutev,« je pripovedoval direktor.

»Pred dvema letoma na primer, je bila Alpina še neopazna, sedaj nas že iščejo in zahtevajo. K temu je letos verjetno deloma pripomogla lepo in okusno urejena stojnica in reklama v ameriških prospektih.«

»Kako pa kaže z našimi naročili?«

»Porast naročil prodaje je približno 30 %, od tega bomo pod firmo Alpina prodali kar 50 %. Posebno ugodno je pri tekaški obutvi, kjer smo napredovali za 30 %, pod Alpina imenom pa kar 12 % od tega. Tako kaže, da bomo letos pro-

dali tu okrog 80.000 parov tekaške obutve.

Pri obutvi za alpsko smučanje smo napredovali, tako da je naš delež na ameriškem tržišču 5 %, od tega 1 % pod firmo Alpina.

Ugotovim torej lahko, da smo na ameriškem tržišču močno zasidrani, da nas že povsod poznajo.

Posebno pozornost smo vzbudili z obutvijo TELE-MARK, ki smo ga prikazali na sejmu v Münchnu. Kar takoj se obeta 2.000 parov naročil. To je obutev za posebno vrsto smučanja, ki se sedaj razvija v Ameriki. Izdelava je flex šivana, kar je za nas tudi ugodno.

Se z nečim smo izredno prdrli, to je GAMA - BETA; obeta se 50 do 60 tisoč parov naročil; če jih bo več, bo že problem, kako vse izdelati.

Se besedo, dve o organizaciji Alpina Sports Corporation. Dosegli smo revolucionarne spremembe, tako v kadrovskem, kakor tudi v organizacijskem pogledu.

»Kako se bomo ravnali naprej?«

»Mislim, da bi kazalo pri tekaški obutvi ostati na ameriškem tržišču z 200.000 pari, pri obutvi za alpsko smučanje pa s 50.000 pari. Če bo več kot toliko, bomo morali sodelovati z drugimi izdelovalci obutve, kar pa povzroča mnoge probleme. No, ob taki usmeritvi računamo, da bi približno tret-

jino ostale proizvodnje smučarske obutve usmerili za Evropo in ostali svet.«

»Zanimivo bi bilo izvedeti, kako Američani spoštujejo modo, kaj v Ameriki najbolj uspeva in po čem se zgledujejo?«

Lahko trdim, da so Američani zelo boječi in se stoostotno zgledujejo po Evropi. To velja za športno obutev, za lahko obutev pa veljajo Italijani za vodilne. Cene so izredno različne, od 10 do 300 dolarjev, material je v glavnem naravno usnje. Mislim, da cen, ki tu veljajo mi v tem pogledu ne moremo doseči.

Se eno zanimivost bi omenil. To so copate za vse - jogging (džoging). Kar povsod jih že lahko vidite. Morda je ta obutev tudi za nas zanimiva, zlasti v času ko moramo zapolniti naše zmogljivosti.«

N. P.

Torej uveljavljamo se, toda zavedati se moramo, kako pomembna je doslednost, sprotno reagiranje na vse spremembe na področju mode in teženj potrošnikov, napredovati v tehnološkem in organizacijskem pogledu. To pa je še pred nami.

50% first markup and 8-16% preseason discounts.

Superanekdote

John Davison Rockefeller (1839-1937), ameriški industrialec, ki je ustanovil petrolejski trust in bil eden najbogatejših ljudi sveta, si je nekoč izposodil od tajnika deset centov za avtobus.

»Spomnite me, da vam jih vrnem,« je rekel.

»Ni vredno besed, gospod Rockefeller,« je odvrnil tajnik.

»Kaj!« je vzkliknil Rockefeller. »Saj to so dveletne obresti od enega dolarja!«

Eden izmed Rockefellerjevih sodelavcev je prejel po 50.000 dolarjev na leto, vendar je bilo videti, da porabi del službenega časa za gledanje skozi okno. Drug sodelavec je na to opozoril Rockefellerja, ta pa je odgovoril:

»Kar glejte skozi okno in imejte ideje, kakršne ima on, pa bom tudi vam plačeval po 50.000 dolarjev.«

Smučarski čevelj se bo še razvijal

Če zasledujemo na daljše obdobje razvoj smučarske obutve v svetovnem merilu in skušamo ugotoviti, kam pelje ta v bližnji bodočnosti, se moramo ozreti na dosedanjo razvojno pot.

Do leta 1966 je bil smučarski čevelj več ali manj obrtniški izdelek. Tedaj pa je nastopilo obdobje čevljev z nabrizganimi podplati, v ZDA pa so se že ukvarjali z izdelavo smučarskega čevlja iz poliuretana. Leta 1969 so ameriški kupci napovedali kljub stalnemu povečanju naročila klasičnih čevljev do leta 1973 popolno preusmeritev na brizgane plastične čevlje. To se je tudi zgodilo.

Z uvedbo brizganega čevlja za vse vrste smučarjev, so se odprle industriji nove možnosti, pa tudi zahteve. Za nabavo potrebnih strojev in kalupov so potrebne velike investicije, ki so jih zmogla le večja podjetja.

Prva leta so se evropski proizvajalci držali klasičnih oblik. Da bi se njmočnejši otresli nadležne konkurence manjših proizvajalcev, so naredili enostaven račun: če »vtisnejo« čevlju letnico, s tem, da vsaki 2 leti popolnoma spremenijo videz čevljev, bodo s tem manjši proizvajalci onemogočeni, ker se bodo znašli v škripih — če nabavijo nove serije kalupov ne bodo konkurenčni zaradi visoke amortizacije, če pa ostanejo pri starih oblikah,

bodo zaradi nemodnosti izločeni.

Ker mora biti velika razlika med starimi in novimi modeli, lahko ugotovljamo, da so novi modeli večkrat manj praktični od starejših. To se dogaja iz več razlogov:

Čevelj na 1, 2 ali 3 zaklopke naj bi imel enak oprijem kot na 4 ali 5 zaklopk.

Drug sistem zapiranja zahteva nove oblike kopit, ki služijo za osnovo in več poizkusov, medtem, ko čas za razvoj modela ni nič daljši.

Navadno bi morali imeti za nov model tudi material ustreznih kvalitete, ki pa ga je treba poiskati. Poleg ostalih materialov, ki so sicer na trgu, bi morali istočasno s čevljem razvijati tudi posebne zaklopke. Le na ta način dobi model res svoj obraz.

Ze samo to kaže na zelo enostavno računico: le tovarna, ki bo imela res močan in dober razvojni oddelek in bo vse nove izdelke med pripravo dobro preizkusila in odstranila napake pred serijsko proizvodnjo — bo vzdržala tekmo.

Računati pa moramo tudi s tem, da brez dobre reklame vsaj na zahodnem tržišču ni mogoče prodati niti dobrih izdelkov po primernih cenah. Trg mora biti na nov izdelek pripravljen. Kako pomembno je za proizvajalca, da na razstavah obiskovalci govorijo o njegovih izdelkih, nam zgovorno pokaže primer Garmona:

Kako delati hitro in natančno

Leta 1977 je bil v središču pozornosti njihov čevelj, kot najlažji na svetu, leto pozneje pa je bilo njihovo reklamno geslo: vendar smučarski čevelj ne sme biti lažji kot X gr!

Trenutni cilj je lahek čevelj, nogi ustrezne oblike in vendar modernega stila, funkcionalen, ki bi kljub dobremu oprijemu nikjer ne tiščal. Dutral in podobni materiali za ameriško tržišče komaj še pridejo v poštev. Prevladoval bo trši PU, ki da tudi čevlju s tanjšimi stenami potreben oprijem. Zunanja oblika naj bi bila tako bli-

zu obliki noge, da bi zadostoval enostaven notranji čevelj s skoraj enakomernim oblaženjem. Prav gotovo bo v ospredju tudi težnja po poenostavitvi montaže, prav tako tudi notranjega čevlja. Zaklopke z zobatimi jermeni, ki omogočajo, da z enim gibom popustimo pritisk na nogo, z drugim pa spet pritrdimo nazaj, se bodo gotovo uveljavile.

Pred nami so še neslutene možnosti, saj je na delu vrsta modelirjev in izumiteljev v mnogih tovarnah.

Janez Žakelj

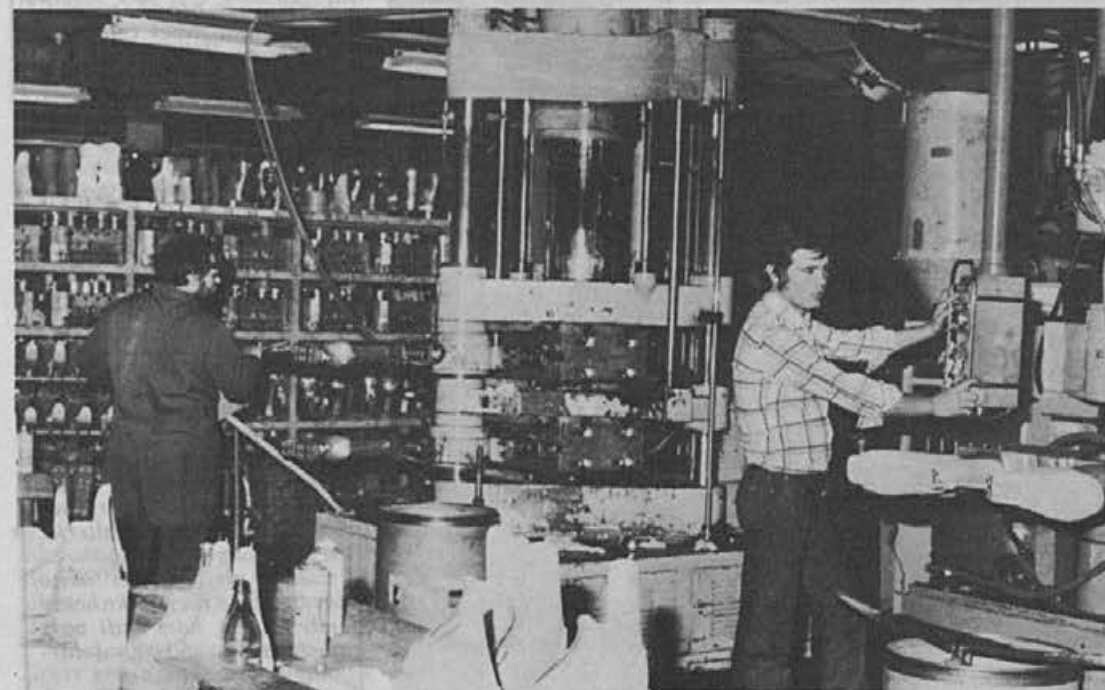
Majhne količine na eno izmeno

O problemih, ki tarejo našo šivalnico smo govorili že večkrat, toda na žalost največkrat samo govorimo.

Velik problem so majhne količine posameznih modelov, zlasti pri športni obutvi. Vsaka izmena dobi po en ali dva plana 200 do 250 parov enega modela, pa je že konec. Mislim, da bi planski oddelek modele, ki so naročeni v zelo majhnih količinah, moral planirati tako, da bi ga delala samo ena izmena. Velikokrat dobimo v delo model iz enega materiala, čez nekaj časa ga dobimo ponovno, toda iz drugačnega materiala in za drugega kupca. Zakaj se to ne združi? Vem, da v planskem oddelku ni lahko usklajevati roke, vmes je še dobava materiala, kar je največkrat največji problem, toda z malo več dobre volje in več odgovornosti posameznikov, mislim, da bi se dalo vsaj nekaj izboljšati.

Majhne količine se odražajo tudi v tem, da zelo veliko premeščamo delavke iz faze na fazo. Velikokrat delavka niti osem ur ne dela istega dela, nasprotno, dela na mnogih fazah, to pa vse vpliva na storilnost in zaslužek.

Problem so tudi materiali. Model je razpisan, materiala (Nadaljevanje na 9. strani)

Smučarski čevelj bo kmalu odšel na dolgo pot

Kako ustvarjamo

Probleme raje preprečujemo, preden nastopijo

Pri krojevalnici je oddelek, ki se pri izdelavi obutve vključuje kot prvi v proizvodni proces. Vemo, da se prične proces že veliko prej, od naročila, preko analize tržišča, nabave, prevzema, kontrole, priprave in operativnega planiranja.

Pogosto pa ni tako. Preveč stvari je treba dodatno sestaviti ali jih odgovorni delavci rešujejo šele takrat, ko je material že v predelavi ali v sestavljenih partijah. Šele takrat zvemo, da se za določen plan mudi zaradi izpolnitve rokov ali preskrbe z delom vseh šivalnic v TOZD in za kooperante. Premalo vemo, da tudi v pri krojevalnici teče proizvodni proces in tehnološki proces z velikim številom operacij, poleg tega pa imajo posamezni sestavni in podsestavni deli določene linije in se pri kompletiranju združijo.

Prav zato je delo in koordinacija delavcev, mojstrov in kontrolorjev v pri krojevalnici zelo odgovorno. Vsaka nepravilnost se maščuje s tem, da nimajo določene šivalnice dovolj dela ali pa nepravilne vrste sestavnih delov. Poleg tega pa moramo vedeti, da imamo v okviru TOZD centralno pri krojevalnico, ki mora dnevno oskrbovati oddelke po planu z okrog 3000 do 3500 parov nasekanih in skompletiranih gornjih sestavnih delov. Vedeti moramo, da prav v

oddelku 610 sekamo od najzahtevnejših ševrojev do semi kroma in vseh vrst umetnih materialov po strukturi in pisani paleti barv. Gotovo bi nekatere probleme odpravila specializacija proizvodnje.

Da bi pa delo potekalo normalno, pa mislim, da bo treba marsikaj rešiti že prej in ne šele v pri krojevalnici. S tem bomo odpravili tudi nekatere težave in nepravilnosti. Saj ima pri krojevalnica že dovolj svojih težav kot so: pomanjkanje delavcev, zasedenost posameznih strojev, usklajevanje dela za tri domače šivalnice in tri kooperante, različne potrebe delavcev v posameznih obdobjih itd.

Mislim, da tudi do neke mere velja v proizvodnem pro-

Dopisujte
v glasilo

cesu slovenski pregovor: »vsak naj pomete pred svojim pragom!« Zato bo marsikateri problem rešen, če bo pravočasna preskrba z materialom, sprotno delo kontrole, da bodo nabavni referenti prevzemalci in kontrolorji svoje delo opravili v skladu z zahtevami že

preden pride material v tovarno ali celo v oddelek, ne pa šele takrat, ko so partije že v sekanju ali proizvodnji.

Mislim, da je tako tudi pravilno, po drugi strani pa bolj učinkovito.

Lojze POLJENŠEK

Kakovost je vedno pomembna

MAJHNE KOLIČINE NA ENO IZMENO

(Nadaljevanje z 8. strani)

ni in pri krojevalnici ga ne more odsekati. Ko pa material končno le pride, montaža od nas že hoče gornje dele. Tudi slabi materiali so večkrat problem. Naj dam za primer art. 9365, ki je narejen iz ševreta. Že v pri krojevalnici so ugotovili, da je material zelo slab. Ko smo z njim začeli delati v šivalnici, smo morali zelo

veliko delov zamenjati, ker so šivi material kar razsekali. Material se je trgal že v montaži; rezultat, obutev prihaja iz prodajaln vsa raztrgana. Verjetno bi bilo bolje, da bi kdaj rekli, ta material ni dober in plačali kakšno čakalno uro, kot pa delali sebi tako slabo uslugo, kot smo jo s tem artiklom.

Naša šivalnica je na slabšem tudi v tem, ker je rezervoar delavcev za montažne oddelke. Kadar je tu preveč dela in rabijo delavke, jih mora dati šivalnica, pa če jih lahko ali ne. Mislim, da imata šivalnici Gorenja vas in Col v tem prednost, ker imata stalno več ali manj iste delavke in lahko nanje računajo, pri nas pa nikdar ne vemo, kako bo. Delavke večkrat vprašujejo, zakaj premeščanje v druge oddelke, ko pa morajo vse proste sobote delati, ker vedno primanjkuje gornjih delov? Mislim, da povsem upravičeno.

Tudi pri osebnih dohodkih delavcev v šivalnici so razlike prevelike. Kot sem že prej omenila, so pri nas majhne serije, zato je več premeščanja, modeli so zahtevni in norme ostrejšje. V šivalnici se delavke stalno učijo, vsak model je drugače sestavljen, delajo po več faz. Naša želja je, da bi delali čim večje serije, ker vemo, da takrat, tudi če je norma visoka, se delavke privadijo, ker res vsaka lahko dela svojo fazo in tako povečajo storilnost pa tudi kakovost.

Marija JUSTIN

Z delom v prvomajske praznike

Kako ustvarjamo

Premalo je le ponavljati, da delamo napake

Vsi vemo, da je montaža zadnji člen verige v proizvodnem ciklusu. To pa hkrati pomeni, da se tu srečujemo tako rekoč s pravo zbirko napak in pomanjkljivosti vseh služb in oddelkov, kateri pripravljajo vse potrebno za proizvodnjo.

Na primer zaradi nepravilne dobave raznih materialov moramo v montaži prenehati z določeno vrsto izdelave in začeti z drugo, katera se bistveno razlikuje. To povzroči zmedo na tekočem traku ter stalno premeščanje delavcev v druge oddelke in nazaj.

Zelo veliko preglavic nam povzroča tudi pomanjkljiva priprava dela, slabi materiali ali slabo izdelani zgornji ali spodnji sestavni deli obutve. Zaradi teh stvari se nam pokažejo potrebe po raznih dodatnih delih in s tem potreba po večjem številu delavcev, s katerimi bi ublažili posledice napak. To nam le delno uspeva, ker dostikrat primanjkuje strokovno usposobljenih ljudi ali pa so napake take, da se jih v montaži ne da več popraviti.

Vedno večji problem nastaja zaradi pomanjkanja kvalificiranih delavcev, kateri bi obvladali več delovnih operacij, saj je pri tako pestri proizvodnji premeščanje neprestano. Poleg tega je naša zavest do dela na tako nizki ravni, da

marsikoga prav nič ne prizadene, če so čevlji zaradi njegove brezbržnosti slabi.

Veliko bi še lahko govorili o problemih v naši pro-

izvodnji, vendar mislim, da nima nobenega smisla stalno ponavljati iste stvari, saj so že vsem poznane.

Treba jih je začeti reševati od zgoraj navzdol. Že pri izbiri kolekcije in pri naročanju bi se morali malo bolj ozirati na tehnično plat in upoštevati, kaj je tudi za proizvodnjo ugodnejše.

Potrebno bi bilo specializirati trakove za posamezne izdelave in se potem tudi tega držati. Zaostriti kontrolo vseh sestavnih delov obutve in materiala, ki prihaja v naša skladišča. Če bi pri teh stvareh napravili samo korak naprej, bi se problemi v montaži zmanjšali, povečala bi se storilnost in tudi kvaliteta.

V PODOBNIK

Nismo še izkoristili vseh možnosti

Več let je že, odkar smo uvedli kakovostni prevzem gornjega usnja pri proizvajalcih na terenu. Prevzemamo vsako kožo posebej. Ob tem ugotavljamo, če je usnje izdelano v skladu z zahtevami, za katere je namenjeno, to je: če je prav take barve kot naš vzorec, prave debeline, pravilno sortiran po sortimentu, če so barve obstojne, da se ne trga, poka ali da lice ne plava itd. Prevzem usnja je odgovorno in zahtevno delo. Prevzemalci so nemalokrat v težkem položaju, izpostavljeni raznim pritiskom proizvajalcev, vendar lahko trdimo, da svoje delo, z redkimi izjemami, v redu opravljajo.

Problemi nastanejo, ko material pripeljejo v naše skladišče. Za prevzemalцем prevzema usnje za proizvodnjo kontrolna služba.

Prav gotovo je potrebno, da zaradi človeških napak nekdo material ponovno pregleda in laborant preizkusi vzorce. Ne morem pa se strinjati, da

usnje za prevzemalцем pregledujejo še štirje, ki ponovno ocenjujejo že po vseh vidikih prevzeto usnje, katero je zelo redko ocenjeno kot dobro, oziroma brez pripomb.

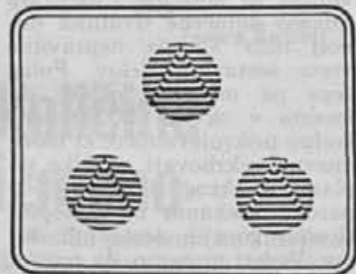
Če bi Alpina izdelovala tako izjemno kakovostno obutev brez drugih napak v proizvodnji, bi bilo to še razumljivo, tako pa vemo, da delamo veliko napak tudi sami.

Kot delamo sedaj, ne dajemo prevzemalцем nobenega zaupanja, po drugi strani pa so v neenakopravnem položaju glede pogojev prevzema in kontrole.

Za kontrolo gornjega usnja bi bilo potrebno zadolžiti enega kontrolorja, ostale pa zadolžiti za druge materiale v proizvodnji. Kadar pa se kontrolor ne more odločiti, pa naj o stvari odloči posebna strokovna komisija, ki je za to imenovana. Morda pa bi kontrolorji sami, če jih je dovolj, prevzemali usnje na terenu, s tem bi odpadla ponovna kontrola doma.

Cene naravnega usnja skokovito naraščajo. Pa še manjka ga in vedno slabši je. Ob tem bi se bilo treba zamisliti, ali smo že naredili dovolj za smotrno izkoriščanje tega materiala. Gornje usnje vse preveč premetavamo, mečkamo, vračamo iz proizvodnje v skladišče in podobno. S tem usnje izgublja kakovost in ga prodamo lahko le še po zelo nizki ceni, namesto, da bi ga uporabili doma. Ali bi morda tu sodeloval kak strokovnjak, ki bi ugotavljal možnosti in svetoval, kako naj bi čim bolj izkoristili material.

Lojze Kolenc

Nemški industrialec in politik Gustav Stresemann (1878–1929), ki je 1926. leta prejel Nobelovo nagrado za mir, je bil hudo bolan in časopisi so že pisali, da bo vsak čas izdihnil. Močna narava pa je premagala smrt in po burni krizi si je nemški minister za zunanje zadeve brž opomogel.

Prijatelj ga je prišel obiskat in je bil zelo začuden, ko je videl, da bo v kratkem ozdravel.

»Kako je mogoče,« ga je vprašal, »da ste že skoro zdravi, časopisi pa pišejo, da ste v zadnjih zdihljajih?«

»Oprostite«, je odgovoril Stresemann, »res še nisem bral današnjih jutranjkov.«

Anica Cokan, vodja uvozne službe

Kako ustvarjamo

Spomladi le ena skupina artiklov – brez težav v proizvodnji

O problemih sekalnice je bilo že veliko izgovorjeno in napisano. Vendar problemi ostajajo iz leta v leto, izgleda, da smo nemočni.

Če vzamemo prvo sam prostor, kjer delamo, vidimo, da je za to proizvodnjo veliko premajhen in nepraktične oblike. Med drugim smo vezani na

Dokup ne požira našega kruha

Na splošno v trgovini skrbimo oziroma bi morali skrbeti, da je kupec zadovoljen. Tudi v prodajalnah z obutvijo mora biti tako. To pa danes lahko dosežemo tudi s tem, da ponudimo potrošnikom vseh vrst obutve. Seveda pa ni mogoče, da bi naša delovna organizacija vse to izdelovala. Že sedaj govorimo, da imamo preširok proizvodni program.

Vidimo, da je Alpina v lahkem programu prisotna na tržišču samo z žensko obutvijo, pa še to ne v popolnosti. Moško obutev smo opustili, jo zopet vključevali, trenutno tega spet ne izdelujemo. Isto se dogaja tudi z otroško obutvijo.

Poleg omenjene obutve je še cela vrsta obutve, ki jo je treba dokupiti, da zadovoljimo povprašanje.

Tako kot se menja program proizvodnje v naši delovni organizaciji, tako moramo temu zelo gibljivo prilagajati dokup. To nikakor ni enostavno in lahko kot izgleda na prvi pogled. Vsi dobro vemo, da vedno nastajajo težave, če kaj vnaprej ne moremo pripraviti načrtno. Poskrbeti moramo za dobro in solidno dobavo tujih dobaviteljev, zato pa se je treba

dogovarjati dolgoročno. Proizvajalci nikakor ne morejo upoštevati samo naše trenutne potrebe. Nemogoče je, da bi v eni sezoni odkupili 50% proizvodnje, naslednjo sezono pa le 10%. Vsak dobavitelj si prizadeva, da tržišče obdrži pri več kupcih, kajti če nekoga v sezoni izgubi, ga izgubi za vedno in pa s težavo spet pridobi.

Pri naročilih nastopijo pri posameznih proizvajalcih velika nihanja in nastopijo težave za prodajno mrežo, kjer se ne moremo dogovarjati dolgoročno. Imeti moramo veliko več dobaviteljev, kot bi jih dejansko potrebovali. Več proizvajalcev pa povzroči več problemov. Zaradi razdrobljenosti naročil in neznanih okvirnih količinskih naročil nas tudi dobavitelji ne jemljejo resno, kot bi bilo nujno.

Naj zaključim svoje razmišljanje, zakaj je potreben dokup. Bilo bi napačno misliti, da dokup obutve jemlje kruh naši delovni organizaciji, je ravno obratno, ravno v dokupu vidimo še skrite možnosti v slučaju, če bi potrebe na tržišču postale drugačne kot so trenutno.

Franc JESENKO

centralno odesavanje prahu, zato nekateri materiali gredo tudi po trikrat po isti poti. Z ureditvijo transporta in prostora bi se dalo marsikaj prihraniti in olajšati delo vsem delavcem, pa tudi organizatorjem dela in kontrolorjem.

Isto je z zbiralnico. Oddelek, kjer bi moralo biti prostora vsaj za petdnevno proizvodnjo (pravilno 10-dnevno) je absolutno premajhen. Na eno zahtevnico dvigamo material tudi 10-krat, kar nam povzroča veliko dela, pregleda ali so materiali še na zalogi ali ne, pa ni. Zaradi tega pride do tako hitre menjave v oddelkih, da se včasih ljudje res lahko sprašujejo, kaj mislimo in delamo.

Vse to pogojuje veliko premeščanje delavcev. Menjave na trakovih sprostite 20 ali še več delavcev, katere je treba

zaposliti. Res, da ima sekalnica dela čez glavo, vendar pri množičnih in neplaniranih premestitvah je storilnost majhna, slaba kvaliteta je tu, doplačila pa velika. Čeprav je urejeno, da finančno delavec ni prikrajšan, se vendar pojavlja kup problemov in slabe volje.

Vse to pove, kako važna je planska disciplina in nabava materialov. Na to pa proizvodni oddelki lahko le malo vplivajo.

V premislek vsem naj bo podatek, da smo v pomladanski sezoni dokončali samo eno grupo artiklov prvič, ko je šla na trak in da smo imeli okoli 40 dnevni planov razdrobljenih (razbitih) zaradi zgornjega usnja, peta, napetnikov, podplatov ali drugih sestavnih delov.

Janko OBLAK

Ekonomski izrazi

LIKVIDNOST

Sposobnost podjetja oz., gospodarske organizacije združene dela, da z likvidnim premoženjem poravna dospelje obveznosti. V ožjem smislu gre samo za kratkoročne obveznosti, ki so dospelje v trenutku preizkušanja likvidnosti. V širšem smislu se likvidnost določa s paralelnim preizkušanjem obveznosti, razporejenih po času, potrebnem za njihovo spremembo v likvidna sredstva. To omogoča določitev stopnje likvidnosti. Likvidna sredstva lahko delimo v tri vrste: prvo stopnjo likvidnosti imajo sredstva v gotovini, sredstva v banki in vrednostni papirji, ki jih je mogoče takoj vnovčiti; drugo stopnjo likvidnosti imajo terjatve pri kupcu (brez dvomljivih in spornih terjatev), menice in drugi

vrednostni papirji, ki jih je mogoče vnovčiti v določenem roku; tretjo stopnjo likvidnosti pa imajo vsa ostala obrtna sredstva brez tistih delov aktive, ki tvorijo t. i. sredstva izven funkcije.

RENTABILNOST

Ekonomsko načelo, ki se izraža v prizadevanju, da s čim manj angažiranimi sredstvi v proizvodnji dosežemo čim večji finančni učinek. Klasični pokazatelj rentabilnosti v kapitalizmu je dosežena profitna stopnja. V naši praksi se rentabilnost najpogosteje izraža v razmerju med doseženim dohodkom in angažiranimi sredstvi, t. j. koliko dohodka je bilo doseženega na 100 ali 1.000 dinarjev angažiranih sredstev. V analizah za oceno rentabilnosti uporabljamo tudi druge načine.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo **STANOVANJSKO GOSPODARSTVO V ŽIREH.**

Razgovora so se udeležili: **Janez Kavčič, predsednik IO skupščine stanovanjske skupnosti občine Škofja Loka, Jože Albrecht, generalni direktor Tehnika iz Škofje Loke, Vinko Markelj, predsednik Sveta krajevne skupnosti Žiri, Marta Mlinar, vodja kadrovske službe Alpine in Tone Primožič, predsednik stanovanjske komisije iz Etikete v Žireh, Jože Hauptman — direktor Lokainvesta.**

Razgovor sta vodila Nejko Podobnik in Stane Čar. Zapiske je pripravila Anuška Kavčič.

Kakšne so pravzaprav naloge samoupravne stanovanjske skupnosti v občini, zlasti kakšen vpliv naj bi le-ta imela na stanovanjsko gospodarstvo v krajevni skupnosti? Kakšni so osrednji problemi v zvezi s tem? Kakšna je vloga stanovanjske zadrage?

Janez KAVČIČ:

Naloge stanovanjske skupnosti občine, kakor tudi v regiji so usklajevanje in programiranje stanovanjske gradnje, zasebne gradnje, usklajevanje interesov za stanovanjsko graditev in vzdrževanje starih zgradb, ki so last samoupravne stanovanjske skupnosti.

Naslednja naloga je utrjevanje samoupravljanja in uveljavljanja družbenega vpliva pri graditvi stanovanj, usmerjanja stanovanj za stanovanja v družbeni lastnini, izvajanja dogovorov, dogovarjanja o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu, da čim hitreje odpravljamo socialne razlike na stanovanjskem področju. V stanovanjski skupnosti imamo praktično tri enote: to je enota za graditev, enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom v družbeni lastnini, ter družbeni lokali in ustanove.

Vse te enote imajo svoje odbore, predstavnike v izvršnem odboru in v skupščini. Enota

za graditev spremlja gradnje, sodeluje pri sporazumevanju o cenah stanovanj, ki jih usklajuje in nadzoruje. Pri nas v občini se sporazumevamo s Tehnikom. Posrednik je Loka-invest in stanovanjska skupnost ni več tako organizirana kot nekdaj.

Enota za graditev tudi kreditira stanovanjske gradnje iz družbenih sredstev.

Enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom v družbeni lastnini. Ta enota ima nalogo vzdrževati stara stanovanja, pomaga pri delovanju hišnih svetov in samouprave stanovalcev, pobiranju stanarin in odrejanju cen stanarin. Stanarine sedaj usmerjamo na vzdrževanje in na upravljanje.

Vemo že, da tako kmalu še ne bomo dosegli ekonomskih stanarin. To je že jasno, ker stanarin ne smemo več tako hitro dvigati. V pogledu sodelovanja stanovanjske skupnosti s krajevnimi skupnostmi pa smo napravili šele prvi korak.

To delo bi moralo temeljiti najprej na podlagi tozdov. Nekateri tozdi v občini, niso resno vzeli planiranja in praktično kmalu ne bomo imeli več prostora za gradnjo, če zadev ne bomo urbanistično sproti in smotrno organizirali. Vemo pa

vsi, da nam stanovanj še vedno primanjkuje.

Krajevne skupnosti bi preko tozdov in potreb krajanov planirale za krajevne skupnosti koliko stanovanj bo potrebno zgraditi v določenem času v nekem kraju.

Ravno tako mora kratkoročno in dolgoročno planirati tudi stanovanjska skupnost.

Mislím, da bodo morale vse delovne organizacije in tozdi resno upoštevati načela planiranja. Če že osnov ne bomo v redu planirali, se lahko zgodi, da bomo planirali preveč ali premalo.

Stanovalci se združujejo v krajevnih skupnostih in tu izvolijo delegate za skupščino in vse organe stanovanjske skupnosti, da tako lahko vplivajo na nadaljnje delo stanovanjske skupnosti.

Dolžnost krajevne skupnosti, je da urejuje soseske, koordinira višino stanarine in določa, kako jih bo delila. Krajevne skupnosti bi morale prevzeti tudi naloge za uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu. Naloge za delovanje in usmeritve stanovanjske skupnosti so začrtane v samoupravnih aktih samoupravne stanovanjske skupnosti in v programih dela stanovanjske skupnosti, katere skupščina sprejema vsako leto. Vsa gradiva v zvezi s tem prejema jo vsi delegati samoupravne stanovanjske skupnosti iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti.

Zadnje čase ugotavljamo, da večina delegacij teh gradiv ni niti pregledalo in jih seveda ne pozna.

Hišni sveti se največkrat zanimajo le za višino stanarine in nič drugega. In prav hišni sveti bi se morali v tem pogledu bolje organizirati in preučiti tudi ta gradiva.

V Škofji Loki deluje stanovanjska zadruga. To je oblika organiziranja prebivalcev za smotrno gradnjo in pogoje v katerih gradijo. Člani zadruga morajo graditi v smislu načrtovanja in urbanističnega plana, ob tem pa imajo veliko ugodnosti, ki so pri gradnji tako pomembne.

Ugotavljamo tudi, da je v občini Škofja Loka približno 2000 ljudi, ki namensko varčujejo, na drugi strani pa ni parcel, ki bi jih lahko odkupili in pričeli z gradnjo. Tudi s tem se ukvarja stanovanjska zadruga. Mislím, da bi bila tudi v krajevni skupnosti Žiri taka stanovanjska zadruga, ki bi omogočala smotrnejšo in cenejšo gradnjo.

Nejko PODOBNIK:

Stanovanjska skupnost ima tudi evidenco stanovanjskega fonda. Ali je to le evidenca ali so to tudi ugotovitve, kako smotrno gospodarimo s stanovanji?

Govorili smo tudi, da na ekonomske stanarine ne bi šli. Kje bomo torej dobili denar za zahtevne plane? Ali bo to šlo iz fonda, ki ga zbiramo namensko za stanovanje, ali pa iz kakšnih drugih sredstev? Kakšna naj bi bila stanarina?

Janez KAVČIČ:

Stanovanjska skupnost vodi evidenco o družbenih stanovanjih in tudi pobira stanarine. Vendar te stanarine so ta-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

ko neekonomske, in sredstva za obnavljanje so predvidena na predolgo življenjsko dobo stanovanj. O tem smo že velikokrat razpravljali. Tako je sredstev za obnovo starih stanovanj premalo.

Računamo, da bo po uvedbi ekonomskih stanarin sredstev več in bo možno stanovanja obnavljati.

Stane ČAR:

Stanovanjska skupnost je vsekakor osnovni oblikovalec stanovanjske politike v občini. Vemo, da izvajanje dolgoročnih in srednjeročnih planov teče tako kot bi moralo in stanovanjska skupnost iz leta v leto ugotavlja, da je manj zgrajenih stanovanj kot pa je dejanska potreba in kot je bilo planiranih.

Kje so torej ovire, ki preprečujejo, da ni narejeno toliko stanovanj kot bi jih moralo biti, ker na drugi strani denar obstaja? Kaj je stanovanjska skupnost v Skofji Loki naredila, da bi se ta problem odpravil?

Janez KAVČIČ:

Od plana odstopamo tako mi, kakor tudi ostale stanovanjske skupnosti v Sloveniji. Pred dvema letoma je bil problem stanovanje prodati in ni bilo znano, da bo čez nekaj let povpraševanje tako naraslo. Vemo, da cene stanovanj zelo hitro rastejo, zato bo denarja, ko bomo dokončali vse zastavljene gradnje, zanesljivo premalo. Nekaj sredstev omenjenega viška je namenjeno za solidarnost. Do sedaj je bil del sredstev namenjen tudi za komunalno. Če bodo obveljali predpisi, bomo nekoč gradili predvsem iz sredstev stanarin.

Jože ALBREHT:

Prej smo govorili o starih stanovanjih in njihovem vzdrževanju. Sedaj je prvič, po nekaj letih upanje, da bodo sredstva tudi za to.

Ugotovljeno je v kakšnem stanju so stari objekti. Seveda so potrebne večje kot je sredstev, vendar bomo te objekte obnavljali po sestavljeni prednostni listi. Mislim, da žiri niso na repu dogodkov in da smo tu v zadnjih dveh letih le nekaj naredili. Težave pa so z ekonomsko stanarino. Težave so tudi v republiškem merilu. Prej smo govorili tudi o amortizaciji, ki je za letos 0,27%. To pomeni, da je amortizacija sedaj postavljena na več kot 300 let. Naš cilj je, da bi šli na 1%, to je na 100 let, vendar tudi to ni več tista amortizacija, ker 100 let ne dopušča več, da bi lahko objekt služil namenu sodobnega človeka.

Sredstva se bodo v bodoče zbirala iz dohodka. Kaj pa to pomeni, pa vsi dobro vemo.

Skoraj polovica delovnih organizacij posluje na robu rentabilnosti in so ustvarili komaj toliko dohodka, da so pokrili sklad skupne porabe, malo pa lahko namenili za razširjeno reprodukcijo. Kako pa priti v bodoče do sredstev za graditve?

Predvsem naj bi bila to amortizacija, večji delež sredstev iz povečanih najemnin, ki naj bi bile ekonomske in pa seveda iz sredstev združenega dela.

Tako bomo prišli nekako od 3, do 3,5%. Sedaj jih imamo pa 6% ali še več. Zbranih bo torej polovica manj sredstev. Kako naprej graditi in delati, je torej veliko vprašanje. Vendar mislim, da družba tega ne bo prenesla.

Omeniti moram, da planiranje dela veliko težav tudi nam, ki smo neposredni izvajalci.

To je problem povsod, ne le pri stanovanjskih skupnostih. Ko smo dobili podatke statistike, oziroma ankete, koliko delovnih organizacij potrebuje stanovanja in kakšna, smo dobili potrebe, da letos rabimo polovico manj stanovanj kot jih gradimo. Vemo pa da jih manjka. V skupnem številu smo samo 3% pod predvidevanji po planu šesteto individualne in družbene gradnje, s tem da razmerje še vedno ni tako, kot smo ga planirali (70% družbena gradnja in 30% individualna), tako da bomo ostali na starem tiru (60% družbena gradnja, 40% individualna).

Nejko PODOBNIK:

Plan družbenoekonomskega razvoja vsake temeljne organizacije bi moral upoštevati tudi stanovanjske potrebe delavcev. Ali se vam zdi, da bo treba tukaj doseči večjo doslednost, da bi to v plane tudi res vključevali in dejansko potem na podlagi teh potreb načrtovali gradnjo?

Jože ALBREHT:

Če bo uveljavljen zakon o gradnji stanovanj iz dohodka, potem bodo ti plani strahotno čudni. In če se v republiki ne bomo znali dogovoriti, potem bodo tu spet problemi in ne-realne številke. Zanesljivo pa je, da nov sistem družbenega planiranja ne bo več dopuščal, da bi se lahko tako obnašali kot se sedaj, ker bomo morali upoštevati vse sestavine družbenega življenja. Plan DO niti ne bo mogel biti sprejet, dokler ne bo usklajen s krajevno skupnostjo in občino od SIS do potreb krajevne skupnosti.

Katere so osnovne smerice stanovanjske graditve v Žireh, upoštevajoč naslednja vprašanja:

- odkup in oprema zemljišč
- vrsta gradenj in rezervati
- načrtovanje usmerjene stanovanjske izgradnje
- združevanje družbenih sredstev v te namene v KS
- vloga stanovanjskih kreditov
- razpolaganje s stanovanji

Vinko MARKELJ:

V krajevni skupnosti se je formirala komisija, ki naj bi delala na tem področju. Ta komisija še nima izdelanega nekega programa dela. Zato tudi ne morem govoriti v imenu sveta KS, temveč le kot krajan.

Menim, da moramo prenehati s tako organizacijo gradnje stanovanj, kot jo imamo sedaj. Probleme poznate več ali manj vsi. Moramo preiti na neko samoupravno dogovorjeno organizirano gradnjo. Vse te zadeve — od nakupa, opreme zemljišč, vrste gradenj, cioninge, načrtovanja usmerjene stanovanjske izgradnje, združevanja sredstev v te namene v krajevni skupnosti, menim, da bomo lahko rešili samo z nekim samoupravnim sporazumom o družbeno organizirani usmerjeni gradnji za izgradnjo novih stanovanjskih naselij, oz. sosesk in sicer zazidalnega načrta S3, ki se predvideva za individualno gradnjo in S7, ki se predvideva za družbeno gradnjo. Treba je neke, verjetno v drugem planskem obdobju, ta razkorak odpravljati (več družbene kakor individualne gradnje, vsekakor). Nujno je, da to vgradimo v naš srednjeročni plan krajevne skupnosti, ki je sedaj v začetku priprav za sprejemanje. Mislim, da bomo morali ta

srednjeročni plan le sprejeti po taki samoupravni poti, kjer bodo prisotne tako organizacije združenega dela kot vsi krajan in šele na tak način bomo lahko naredili temeljito prelošnico na tem področju.

Ta samoupravni sporazum bi moral obsegati praktično vse to, kar sem že prej omenil. In sicer način sodelovanja in usklajevanja pri planiranju, programiranju, pripravi in organizaciji graditve stanovanj, urejanju stavbnega zemljišča in graditvi spremljajočih objektov. Vedeti moramo, da danes gradimo tipična stanovanjska spalna naselja. Nima mo pa dovolj v programu investicij nobenih zadev v stvareh, kot so na primer igrišča. V večjih soseskah bi morali skrbeti tudi za trgovine z najnujnejšimi življenjskimi artikli. Rešiti bi morali tudi način in pogoje financiranja — to je bistvo — urejanje stavbnega zemljišča. Vemo, da imamo na tem področju velik nered. Potem je tu gradnja stanovanjskih objektov in vzporedno gradnja spremljajočih objektov.

Nadalje — vključevanje uporabnikov v proces odločanja pri izgradnji. Zelo pomembno je da se vključujejo vsi tisti uporabniki, naj bo to občan ali organizacija združenega dela, kajti moramo doseči, da bomo gradili takšna stanovanja, kot jih rabimo. Nadalje bi moral ta samoupravni sporazum vsebovati način samoupravnega sporazumevanja med podpisniki samega sporazuma in izvajalci posameznih del.

In končno, določiti neka merila in osnove za oblikovanje izhodišč za cene in končnih prodajnih cen ter stroškov urejanja stavbnih zemljišč. Če ne bomo začeli organizirano gradnjo s samoupravnim sporazumevanjem, se bodo napake, ki jih poznamo iz preteklosti, še bolj razširile.

Omenil bi še to, da imamo komunalni prispevek, ki ga plačujejo individualni graditelji. Ta je določen brez prave strokovne osnove, koliko dejansko nekaj stane; potem pa se nam vse to maščuje. In če ta prispevek vsebuje: vodo, elektriko, kanalizacijo in cesto in če ta znesek plačamo, potem imamo pravico to tudi zahtevati. Sedaj je vprašanje, ali smo plačali ekonomsko ceno za ta dela ali je nismo. To pa lahko reši samo samoupravni sporazum, sklenjen med vsemi in na strokovni osnovi.

Nejko PODOBNIK:

Morda bi izpostavili le vprašanje združevanja sredstev. Sporazum bo moral določiti

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

tudi način gospodarjenja s temi sredstvi, zlasti tudi kako bi jih oplajali z vsemi možnimi krediti?

Vinko MARKELJ:

Omenili smo že stanovanjske zadruge. Mislim, da je organizacija stanovanjskih zadrug zelo pametna stvar. Tam so določena neka pravila igre kako zbiramo sredstva, kako gradimo, itd. Morali bomo začeti s tem, da bomo bolj zainteresirali posameznega graditelja — individualnega ali družbenega, da bomo s tem oplemenitili tudi finančna sredstva.

Kako, je pa vprašanje dogovarjanja z bankami, ker bodo tudi na tem področju morale banke nekaj narediti, da bo vlagatelj tudi po več letih dobil tisto, kar pričakuje, ne pa dosti manj kot sedaj.

Nejko PODOBNIK:

Ali je možno, da bomo gradili taka stanovanja, kot jih rabimo, ker je za to premalo sredstev in kakšne so možnosti, da bomo gradili tudi stanovanja, ki jih bomo rabili in ne samo stanovanja, ki jih rabimo?

Vinko MARKELJ:

Tole bi rad povedal v zvezi s stanovanji, ki jih rabimo, ali stanovanji, ki bi jih rabili. Če

stanovanja, ki bodo tem ljudem ustrezala.

Stane ČAR:

Vemo da je kup problemov, ki jih je nakazal že tovariš Markelj, katere je treba še rešiti v krajevni skupnosti, da bomo začeli voditi pravilno usmerjeno stanovanjsko politiko v Žireh. Zdi se mi pa, da je kljub temu nesprejemljivo, da imamo veliko ljudi, ki pri banki namensko varčujejo in nimajo možnosti odkupiti zemljišča, ker ga ni na razpolago. Ni niti komunalno opremljenega, niti neopremljenega zemljišča. Nesprejemljivo je, da tem ljudem sredstva propadajo.

Tukaj bomo morali napraviti odločen in hiter korak, ne samo po tisti redni poti samoupravljanja in dogovarjanja. Kaj bo krajevna skupnost na tem področju naredila?

Druga ugotovitev pa je naslednja. Pravimo, da ekonomskih najemnin še dolgo ne bo. Trdim, da vsi tisti, ki stanujemo v lastnih hišah, že dolgo plačujemo ekonomske najemnine, na kakršenkoli način. Zakaj danes nekdo z republike javlja, da ekonomskih najemnin še dolgo ne bo? Tukaj nekaj ni v redu.

Vinko MARKELJ:

Na prvo vprašanje bi lahko odgovoril, da je treba nujno nekaj narediti, če imajo ljudje sredstva, ne morejo pa dobiti zemljišča. Obstoječi zazidalni načrt vsebuje približno 20 parcel, ki so še proste. Možnost odkupa je, ker je zazidalni načrt sprejet. Če lastnik noče prodati, občina to sama odkupi, ker po odloku o urejanju stavbnih zemljišč, ki je bil sprejet, točno določa kako. Vsa stavbna zemljišča v zazidalnem načrtu, oz. v kraju, kjer je urejeno z urbanističnim načrtom in zazidalnem načrtu, odkupuje občina. Kar je pa izven tega območja se ureja z urbanističnimi redi, pa ureja krajevna skupnost. Ravno tako za določitev komunalnega prispevka.

V kolikor je občan zainteresiran za neko parcelo, mora vprašati in če lastnik ne name-ra va prodati, predlog sporoči upravnemu organu, ki predlaga občini, da se s pogodbo razlasti. Če hočemo imeti organizirano gradnjo, ne bomo mogli mimo tega. Vendar nihče noče predlagati, da se lastnika prisilno razlasti. Zato bo treba urediti na drug način.

Prosimo, razčlenite vlogo Tehnika, ki na našem področju veliko gradi: Kakšni so pogoji za njegovo sodelovanje, kaj zavira hitrejšo gradnjo, vpliva na višjo ceno ali kvaliteto gradenj?

Jože ALBREHT:

Naša delovna organizacija z vsemi temeljnimi organizacijami se v zadnjem času dejansko uveljavlja na tem področju, ali bolje rečeno, ponovno uveljavlja. Težave, ki so na področju gradnje Žirov, so nam znane. Mislim, da smo lahko optimisti, z ozirom na to, da se Žiri odpirajo, ne samo urbano, tudi drugače in je pristop bistveno lažji; tudi s prebivalci se da bolje sodelovati kot se je pred petimi ali deseti mi leti.

Na področju stanovanjske graditve nastopajo težave predvsem zaradi neurejene dokumentacije. Zadeve v Žireh ne bodo stekle, dokler ne bomo imeli dokončno urejene urbanistične dokumentacije z vsemi elementi in programi komunalne ureditve.

Izgleda, da bomo sedaj kmalu rešili vsaj najpomembnejše infrastrukturne objekte — telefonijo smo začasno rešili, elektrika je še kolikor toliko v redu, ostane še vodovod in kanalizacija, potem menim, da ob pametnem planiranju ne bo več posebnih težav.

Sodelovanje pri stanovanjski graditvi mora biti dvostransko, tako preko krajevne skupnosti, kakor tudi preko stanovanjske skupnosti. O tem je govoril že predsednik sveta krajevne skupnosti. Graditelji bodo morali spoštovati družbene dogovore in drugače vključevati v ta prostor. Družbeni dogovor pa jasno govori, kako naj se stanovanjska gradnja odvíja v prihodnje.

Treba je izpostaviti tudi takojimeno dohodkovne odnose pri stanovanjski graditvi. Tega pa ne znamo narediti, ker ne poznamo organizatorja. Sigurno je stanovanjska skupnost tista, ki bo zastopala interese vseh graditeljev. Po drugi strani pa je veliko vprašanje, kakor organizirate izvajalce, kajti vemo, da jih je na enem samem objektu 15 do 25.

Ko govorimo o ceni, kaže omeniti dve stvari na področju naše občine. Statistika za pet let nazaj ugotavlja, da so v škofjeloški občini kot v celoti stanovanja med najcenejšimi.

V Žireh pa je treba upoštevati nekaj dejstev, mimo katerih se trenutno ne da, pri-

gradi individualni občan, se bo glede na finančne možnosti odločil za tako in tako stanovanje. Če se on odloči za stanovanje v družbeni gradnji, na primer v bloku, ugotovi da tega ne bo mogel kriti. V stanarini bo morala biti vključena tudi razširjena reprodukcija. Če kupujem stanovanje, bom kupil takega, ki ga bom lahko s svojimi sredstvi vzdrževal.

Izdelati moramo tudi kadrovske plane, kakšne poklice ali profile rabimo. Vemo, da je pri teh kadrih visoka fluktuacija, če nimamo domačih, zato moramo računati tudi na taka

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

čakujemo pa, da bi skupaj s krajevno skupnostjo in izvajalci lahko vplivali tudi na to.

Ziri so na izredno geografsko neugodni lokaciji, ker je treba vse gradbene materiale, ki so veliki in težki, preskrbeti iz oddaljenih krajev. V kraju ni niti nasipnih materialov, ki jih tukaj rabimo zelo veliko zaradi visoke podtalnice, zato jih moramo dovažati iz oddaljenih krajev. Ziri so na takem terenu, kjer je gradnja sorazmerno draga, ker je slabša nosilnost terena, drugič so tu visoki transportni stroški, tretjič, primernih delavcev na področju Zirov ni in se morajo voziti vsak dan iz Škofje Loke, tudi zato ker le-teh tukaj tudi ne moremo nastaniti in tudi ne prehraniti.

Ce vse te elemente seštejemo, vidimo, kakšen je končni rezultat. Ne moremo biti ekonomsko cenejši in tako so stanovanja v Žireh razmeroma draga.

Glede funkcionalnosti in kvalitete stanovanj bi povedal naslednje.

V naši družbi delamo precej velike napake in ugotavljamo, da slepo kopiramo neke sisteme. Naša neznanka je vključevanje v prostor. Da pa je mera polna ugotavljamo, da betonske stolpnice, ki smo jih kopirali po naših zahodnih sosedih, niso humana stanovanja. Same betonske stene so preveč monolitne in pravijo, da na človeški organizem (živični sistem) to zelo slabo vpliva. Tako stanovanje je res zelo nečloveško. Človek je zaprt med štiri stene in je ujetnik na svobodi. Delamo tudi tako monolitne objekte (tu pa so predvsem tehnični predpisi zaradi varnosti in stabilnosti objekta), tako je vsaka predelava stanovanja izredno problematična. V Žireh na srečo še ni takih objektov.

Celotna družba si prizadeva, da bi te stvari odpravila. Omeniti moram tudi, da stanovanjsko gradnjo vse preveč gledamo skozi dinar, vendar izredno ozko, kratkoročno. Standard pa bo rasel, vsaj pričakujemo. In če primerjamo na primer Dansko, imajo tam bistveno drugačne normative. Tam garsonjere gradijo večje, približno 50 kv. m, pri nas je pa to trosobno stanovanje. Normalno trosobno stanovanje pa je tam 120 kvadratnih metrov.

Mi trenutno tega ne zmoremo. Morali pa bi osvojiti tako tehnologijo, da bi z manjšimi posegi lahko zgradili večja stanovanja. Vse tehnologije, ki jih sedaj uporabljamo na področju občine, bodo kmalu zavrle. Pripravljamo se, da bi tudi normative, ki so za stanovanjske minimume ali maksimume malo bolj prilagodili človeku.

In končno, novi materiali, ki prihajajo, ustvarjajo boljše, bolj zdravo okolje in mislim, da ni nujno, da so dražji.

Glede kvalitete bi povedal, da smo nekje na jugoslovanski ravni, odnosno slovenski, ki pa ni taka kot bi jo želeli. Imamo izredne težave z zaključnimi deli, s finalizacijo. Od vseh inštalacijskih materialov, ki jih ni in so slabe kvalitete, do raznih podov, tlakov, ki jih primanjkuje, da so okovja še vedno taka kot so bila po vojni, imamo tudi štedilnike, ki so nekateri stari, nekateri pa novejši. Tukaj imamo največ težav in to vidimo tudi iz reklamacij.

Nekjo PODOBNIK:

Na našem področju ne govorimo samo o ceni stanovanjske gradnje, ampak govorimo tudi o nekaterih zadevah, ki so nujne za blokovsko gradnjo, na primer centralna kurjava. To je pri nas zelo problematično, vemo da so gradili bloke brez centralne kurjave. Zirovci mislimo, da bi se centralna kurjava kljub povišani ceni morala vgrajevati v nove bloke.

In še eno vprašanje: Ali je v resnici za sodobno, humanizirano naselje treba manj prostora za ljudi, ki stanujejo v bloku, z vsemi stvarmi, ki jih danes rabi stanovalec, kot recimo, če bi gradili v okviru usmerjene stanovanjske izgradnje nekaj bolj smotrnega in človeškega, s primerno urejenim okoljem.

Jože ALBREHT:

Okrog centralnega ogrevanja je treba priznati, da smo naredili veliko napako. To je

bila sicer dogovorjena napaka, vendar krivda pade bolj na nas kot na občane, ki smo jih takrat spraševali. Posledice se vidijo še danes. Za te objekte, ki jih sedaj gradimo vemo, da je kotlovnica načrtovana in bo vključeno tudi centralno ogrevanje po sodobnem sistemu. Treba pa bo prav na tem področju nekaj narediti. Ko se bodo gradili naslednji objekti, bi bilo treba v obstoječe objekte, ki so brez centralnega ogrevanja tudi vgraditi centralno kurjavo. Pred časom smo že predvidevali, da bi grobo inštalacijo le vgradili, vendar tega nismo napravili in tu smo naredili generalno napako. Ko bi imeli že cevi položene, bi sedaj še samo priključili in vgradili radiatorje in stvar bi bila hitro rešena. Tako pa bo treba vse na novo. Vendar mislim, da se v takih stanovanjih ne da živeti brez centralnega ogrevanja. Plačal pa bo to seveda najemnik stanovanja, ali lastnik, ali etažni lastnik.

Na drugo vprašanje pa je odgovor nasproten. Bolj organizirana gradnja dejansko lahko zaseže manj površin in ostane več prostora za rekreacijske objekte. Na primer, v Podlubniku 380 individualnih hiš zavzema tri četrt zemeljskih površin, 620 družbenih stanovanj pa četrtno zemeljskih površin. S pravilno urbanizacijo se da na manjših površinah doseči več prostih površin kot jih mi znamo.

Pri nas se že pojavlja miselnost, ki je v nekaterih razvitih državah že precej razvita, da bi kazalo stanovanje zgraditi do tiste faze, ki jo vsak sam ne more, notranjost pa bi lahko lastnik sam, kot bi si želel. Prav to delajo ponekod na

Danskem. S tem so dosegli dve stvari: osnovna cena stanovanj je nižja, ker veliko prispeva lastnik sam, drugič vse ljudi so pripravili do delavnosti, pripravili so jih tudi do ljubezni do svojega bodočega doma in tretjič, širok krog ljudi so usposobili za določena dela. Tudi igrišča so uredili le nekateri, tako kot morajo biti, druga pa urejajo otroci sami. Mi smo to videli in ocenili, da je kar v redu.

Stane ČAR:

Vsa ta vprašanja se navezujejo tudi na zazidalni načrt. Pokazali so nam, kakšen blok lahko naredijo, kakšen je zarisani v zazidalnem načrtu in nimamo nobene izbire, ker nismo dovolj elastični, da bi znali kakšno stvar spremeniti.

Vinko MARKELJ:

Zaradi tega je treba bodočega graditelja pritegniti, da sodeluje že pri izdelavi zazidalnega načrta. To je nujno. Če pogledamo danes, imamo zazidalni načrt izdelan in sprejet, ga spreminjamo, na primer: nekdo se je spomnil, da bi naredili 10 vrstnih hiš. Ni pa nikogar vprašal, če je zainteresiran za gradnjo vrstne hiše.

Mi velikokrat delamo družbeno škodo, to pa zaradi tega, ker se prej samoupravno ne dogovorimo, vendar smo danes v tisti fazi, ko se bomo morali samoupravno dogovarjati in tudi naša dolžnost je, da preko samoupravnega dogovarjanja vse to izpeljemo.

V tovarni se med drugim ukvarjate s stanovanjskimi vprašanji. Kaj, recimo, Alpina pričakuje od organov

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

krajevne skupnosti, samoupravne stanovanjske skupnosti in tudi ostalih delovnih organizacij v Žireh, da bi bila ta dejavnost bolj usklajena s potrebami ljudi?

Marta MLINAR:

Nakazali ste že veliko vprašanj, ki jih je tudi naša komisija že velikokrat obravnavala.

V prvi vrsti bi povedala nekaj okrog povezave delovne organizacije, oziroma združenega dela, s krajevno skupnostjo in samoupravno stanovanjsko skupnostjo.

Lahko rečem, da povezave s krajevno skupnostjo praktično ni bilo. Zelo podobno je tudi s povezavo z ostalimi delovnimi organizacijami v Žireh in podobno je bilo tudi s samoupravno stanovanjsko skupnostjo.

bodo gradili blok, zraven je bil tudi predstavnik stanovanjske skupnosti in to je bilo že približno vse.

Tako smo bili na sestankih prisotni samo predstavniki Alpine, Kladivarja in Etikete.

Problem je bil tudi v tem, ker imajo manjše delovne organizacije manj sredstev in niso namenile sredstev za nakup družbenih stanovanj, medtem, ko je Alpina vedno planirala več sredstev za nakup družbenih stanovanj. Ostale delovne organizacije pa so le dajale kredite za individualno gradnjo.

Mislím, da se bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju kaj premaknilo, glede na to, da imamo v našem samoupravnem sporazumu določeno, da delovne organizacije, kjer je zaposlen zakonec, prispevajo polovico sredstev vrednosti stanovanja v obliki posojila za dobo 10 let po obrestni meri, ki velja za stanovanjske kredite. S 1. 1. 1979 to določilo našega samoupravnega sporazuma velja in sedaj, ko smo pred tem, da bodo stanovanja vseljiva v sedaj grajenih stanovanjskih blokih, se že pojavlja problem, kako to uskladiti. Vemo, da je velik problem v tem, da je od 40 prosilcev za stanovanja, polovico takih, da so zakonci zaposleni v drugih delovnih organizacijah. Kako se bomo domenili, da bi to reševali skupno, je še odprto vprašanje in verjetno da se bomo morali o tem še dogovoriti in ne samo pogovarjati, ker drugače ne bomo ničesar rešili, ker v našem sporazumu določa, da v primeru, če se delovna organizacija ne strinja z našimi pogoji, se stanovanjsko vprašanje delavca ne reši. Če pa se ne bomo mogli dogovoriti, se lahko zgodi, da bodo stanovanja prazna. Tega pa si vsekakor ne bomo mogli privoščiti. Z nekaterimi delovnimi organizacijami v Žireh smo že stopili v stik in ta problem tudi nakazali in upamo, da se bo to do takrat, ko bodo stanovanja vseljiva, tudi rešilo.

Glede povezave s stanovanjsko skupnostjo v Škofji Loki bi povedala naslednje:

Ni bilo posebne povezave, razen občasne. Mislím, da bi morali predvsem s samoupravno enoto za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu doseči tesnejšo povezavo, in sicer, da bi samoupravna enota za družbeno pomoč reševala res probleme družin z nižjimi osebnimi dohodki, ki res ne morejo same rešiti stanovanjskega vprašanja, in to samo s tesno povezavo med delovnimi organizacijami in stanovanjsko skupnostjo.

To je nekaj problemov, ki so sedaj nakazani, medtem ko rešeni še zdaleč niso.

Stane ČAR:

Vemo, da imamo precej mladih družin, katerim je stanovanjska skupnost dala stanovanje za dobo petih let, Alpina pa je dala soglasje, da jim bo pomagala rešiti stanovanjski problem.

Vem za primere, kjer so mlade družine že prenehale namensko varčevati, kljub temu, da so se prej pogodbeno obvezale. Kaj bodo na tem področju naredile prizadete delovne organizacije, ki so se obvezale, da bodo pomagale rešiti njihov stanovanjski problem.

Dolžnost delovnih organizacij pa je, da tudi tiste mlade, ki pridejo v delovne organizacije, začnejo usmerjati, da čimprej začnejo namensko varčevati za stanovanje.

Ti ljudje začnejo razmišljati šele takrat, ko postane stanovanjski problem že viden in je ena soba premajhna za družino. Tedaj zahteva pomoč delovne organizacije, oziroma stanovanje. Kaj bomo naredili na tem področju, da bodo tudi mladi začeli varčevati za stanovanje pravočasno.

Marta MLINAR:

Res je, da v letu 1980 poteče prvi rok za tiste, katerim smo izdali garancijo, da po petih letih skupno (delovna organizacija — delavec) rešimo stanovanjsko vprašanje.

Res je, da je rok pet let strahovito kratka doba, če pomislím, da danes stane dvosobno ali trosobno stanovanje 70 starih milijonov in več in to je dejansko za mlado družino nemogoča vsota.

Morali pa bi stremeti vsaj za tem, da bi vsakdo plačal lastno udeležbo, s tem, da bi ga obvezali, da namensko varčuje, da del sredstev le prispeva, ker je v petih letih odkup praktično nemogoč.

Nejko PODOBNIK:

Mislím, da ima komisija pri svetu krajevne skupnosti ogromno nalog in verjetno bo treba še veliko dogovorov, predvsem pa stvari tudi v praksi izpeljati.

Vsa sredstva, ki jih združujemo v delovnih organizacijah, ki so namenjena za stanovanjsko izgradnjo, so družbena sredstva. Če gre za družbena sredstva, potem bi morali takoj začeti govoriti o odgovornosti do smotrnega ravnanja s temi sredstvi. Na tem področju bo treba ljudi res usmeriti in zainteresirati, da se vključijo tudi s svojimi lastnimi sredstvi.

Še eno kratko vprašanje v zvezi s kadrovskim problemom: Smo krajevna skupnost, ki kadre zelo rabimo. Delovne organizacije se širijo, razvijajo in strokovnjake iščemo po-

vsod. Vemo pa, da teh ljudi ni preveč. Kdo je pravzaprav kader? Ali je to res tisti, ki ima najmanj višjo izobrazbo, ali je to lahko tudi kakšen drug, tudi strokovnjak na svojem področju, na primer orodjar?

Kako na ravni krajevne skupnosti uskladiti odnos do teh kadrov?

Janez KAVČIČ:

Na skupščini stanovanjske skupnosti bo potrjen pravilnik o odnosu do teh kadrov, zbrana so tudi že sredstva. Pripombe pa so, ker je bil narejen tako, da se sredstva dajo za trajno uporabo. Sredstva pa praktično niso za trajno uporabo, zato se ta pravilnik popravlja. Res pa je tudi trenutno, da leži 300 milijonov, ki ni razporejenih.

V tem sporazumu tudi ni opredeljeno, kdo je kader in sicer, kako neka delovna organizacija smatra.

Če delovna organizacija nima sredstev, lahko dobijo sredstva, ki so zbrana v ta namen, vendar so ta sredstva last stanovanjske skupnosti.

Marta MLINAR:

Lansko leto, ko smo planirali razdelitev teh stanovanj, smo se z osnovno šolo dogovorili o tem, ker vemo, da oni nimajo toliko denarja, da bi lahko kupili kakšno stanovanje, zato je osnovna šola v dogovoru s stanovanjsko skupnostjo in ostalimi delovnimi organizacijami planirala nakup enega stanovanja, ki naj bi bil plačan iz teh sredstev.

Tudi znotraj delovne organizacije imamo stalne probleme okrog kadrovskih stanovanj. Izdelana morajo biti merila za pridobitev pravice do kadrovskega stanovanja. Postavlja se tudi vprašanje, ali je kadrovsko stanovanje tisto, ki mu preide v trajno last, ali ima delovna organizacija še vseeno možnost, da s tem stanovanjem razpolaga, tako kot z ostalimi družbenimi stanovanji.

Vprašanje je, kako bomo to izpeljali, ker praksa sodišč kaže, da mora biti to res kompletno obdelano, v nasprotnem primeru se lahko pojavijo težave.

Nejko PODOBNIK:

Tukaj je še eno vprašanje, ki se pojavlja tudi v praksi. Kdor je upravičen do kadrovskega stanovanja, to stanovanje tudi dobi, ne da da kakršnokoli lastno udeležbo, medtem, ko drugi zainteresirani za stanovanje, ki ne sodijo v okvir kadrovskih potreb, pa morajo sodelovati s svojimi lastnimi sredstvi.

Tisti, ki kadrovsko stanovanje dobijo, pa so običajno boljše situirani delavci.

Okrog planiranja smo imeli stalne probleme. To je nakazal že tovariš Albreht. Vemo, da smo planirali iz dneva v dan, oz. iz leta v leto in še ti plani so se spreminjali, pač prilagajali potrebam. Dolgoročnejšega planiranja pa dejansko ni bilo.

Sigurno pa je, da je planiranje stanovanjske gradnje tesno povezano s planiranjem kadrov, v delovni organizaciji. In tako kot je bilo s planiranjem kadrov, tako je bilo tudi s planiranjem stanovanj. Upamo, da se bo v naslednjem srednjeročnem obdobju to premaknilo, s tem da bomo planirali kadre in s tem bomo tudi stanovanjsko gradnjo lahko planirali bolj dolgoročno.

Seveda so tu še problemi fluktuacije, vendar mením, da to še ni glavni problem.

Kar zadeva povezavo med Alpino in ostalimi delovnimi organizacijami, moram povedati, da do sedaj te povezave ni bilo. Zmeraj smo se sestali takrat, ko se je odločalo, da

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Janez KAVČIČ:

Na stanovanjski skupnosti imamo veliko problemov okrog tega. Mislim pa, da bo treba dati poseben poudarek dogovoru v krajevni skupnosti. Iz okvira krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in tozdov, bodo morale delegacije zastopati svoja stališča in na teh stališčih razvijati sistem, ker le v krajevni skupnosti poznajo probleme delovnih organizacij, zato je krajevna skupnost tista, ki bo zbrala potrebe in dala predlog, katera delovna organizacija je upravičena, da dobi sredstva za kadrovska stanovanja.

Ravno okrog te dileme, da kadrovska stanovanja ponavadi dobijo boljše situirani delavci, se sedaj na stanovanjski skupnosti v odborih razpravlja, kako določiti to v pravilniku.

Kako načrtuje stanovanjsko gradnjo, oziroma kako usmerjate namenska sredstva v manjših delovnih organizacijah? Kaj pogrešate?

Tone PRIMOŽIČ:

Razmere so take, kot jih je nakazala že Mlinarjeva. Problem je v tem, ker smo manjši in tako je tudi denarja, ki je za to namenjen, manj.

Dokler smo reševali samo prošnje za individualne gradnje, nismo imeli problemov. Ti pa so nastali, ko smo začeli dobivati prošnje za družbena stanovanja in pojavil se je problem odkupa stanovanj v blokih. Prijave so bile, vendar se je pokazalo, da z denarjem, ki ga mi lahko namenimo, ne moremo rešiti vseh stanovanjskih problemov. Vsi vemo, da so stanovanja draga, zato nismo mogli pomagati prosilcem. Vprašanje je, če bomo sploh kdaj lahko v taki obliki pomagali pri reševanju stanovanjskih problemov v okviru krajevnih skupnosti.

Pozdravljam pa predlog, da bi šli na neko usmerjeno družbeno gradnjo — do določene faze s pomočjo družbene gradnje, nato pa vsak sam, po svojem okusu in po svojih možnostih. In mislim, da se da marsikaj narediti v lastni režiji. S sporazumevanjem v širšem krogu krajevnih skupnosti, z delovnimi organizacijami, bo potrebno stanovanjske probleme, ki bodo sigurno še nastajali, še reševati in vidim rešitev v tem.

Ze Mlinarjeva je poudarila sodelovanje med delovnimi organizacijami v krajevni skupnosti.

Alpina je večja in jasno ima tudi več denarja. Taka delovna organizacija lahko kupi polovico stanovanja prosilcu. Če na primer odštete polovico

vrednosti stanovanja za nekega prosilca, je to približno 70 % vsote, ki jo letno zberemo za te namene.

Morali pa bi v okviru krajevnih skupnosti s sodelovanjem s samoupravno stanovanjsko skupnostjo in izvajalcem, razširili dogovarjanje in da se sredstva vlagajo, oz. namensko varčujejo, v širšem okviru, če gre tu za reševanje problematike vseh zaposlenih v krajevni skupnosti.

V bodoče vidim rešitev le v tem, da bomo šli v širšo akcijo, drugače delavci v manjših delovnih organizacijah res ne bodo mogli reševati vseh problemov.

Marta MLINAR:

Mislim, da je Alpina že reševala ta vprašanja, to je predvsem nujne primere, ko se nismo vprašali, ali dela zakonec v Etiketi, Poliksu ali kje drugje, s tem da so te delovne organizacije podeljevale kredite za individualno gradnjo in

jasno, da je bila to zanje boljša rešitev in tega načina bi se radi posluževali tudi v naprej, kar je tudi razumljivo. Alpina mora gledati tudi za svoje delavce, da se bodo sredstva oplodila, ker glede na to, da letos planiramo nakup 23 stanovanj bomo morali ugotoviti, kje se bo dalo dobiti še kaj sredstev.

To pa je z lastno udeležbo in pa s polovico prispevka delovne organizacije, kjer je zaposlen zakonec.

Stane ČAR:

Pripomnil bi še to: pri vključevanju organizirane stanovanjske gradnje ne smemo pozabiti tudi na tiste delovne organizacije, ki imajo tukaj svoje izpostave in sedež neke druge. Te delovne organizacije doslej še niso ničesar prispevale za rešitev stanovanjskega vprašanja svojih delavcev, ampak je šlo to vse na breme Alpine. Tudi pri tem bi morala svojo vlogo odigrati krajevna skupnost.

Vinko MARKELJ:

Mislim, da bo povezava — združeno delo — krajevna skupnost lahko rešil samo samoupravni sporazum o organizirani gradnji.

Vemo, da je Alpina nosila glavni delež v reševanju stanovanjskih problemov.

Vemo tudi, da bomo morali imeti več kadrovskih stanovanj. Zakaj? Glede na lokacijo Žirov. Prometno smo zelo slabo povezani in tudi rekreacijskih in kulturnih objektov imamo premalo, tudi to bomo morali imeti in združevati sredstva za take potrebe.

Mislim, da je stanovanje velik del družbenega standarda.

To je življenjska investicija. Zato velja še nekaj pripomniti o zbiranju sredstev in hranilnih vlog. Mislim, da bo tudi v bančništvu treba nekaj novih ukrepov, če bo inflacija tako velika. Tukaj ni nobene perspektive. Na primer, štedil bom pet let, poprečna inflacija pa je 20 %. Kaj mi torej ostane? Naše vloge bi morali prerezporediti za najmanjše kreditov izvajalcev v skladu z družbenim dogovorom, da bom, če bom začel varčevati in bom plačeval v anuitetah z ozirom na vezano vlogo, da bo meni dinar takrat pomenil toliko, kolikor je dejansko vreden.

To bomo slejkoprej morali začeti uvajati, drugače ne bomo mogli spodbuditi varčevalcev.

V smernicah planskih izhodišč ekonomskega razvoja republike je zapisano, da družbeni standard mora rasti nekoliko hitreje kakor osebni. Danes pa vidimo, da je ravno narobe. Če pa se bomo družbeno dogovorili ne bomo mogli kar tako odstopati. Seveda pa je potrebno veliko sodelovanje ljudi, veliko dobre volje, strpnosti, upoštevati, da smo vsi, ki živimo v krajevni skupnosti, zato odgovorni, ker le tako bomo napredovali.

Kakšno vlogo ima Lokainvest v stanovanjski graditvi?

Jože Hauptman:

Lokainvest — organizacija za investitorski inženiring, Škofja Loka, je podpisnica Družbenega dogovora za stanovanjsko graditev v občini Škofja Loka. Njena vloga je v tem, da izvaja pripravljajno-

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT STA STOPILA

Marija Jereb iz TOZD Obutev Žiri in Pavel Jenko iz TOZD Plastika Žiri. Obema iskrene čestitke!

razgovor za urednik

(Nadaljevanje s 17. strani)

organizacijska dela za usmerjeno stanovanjsko graditev v Škofji Loki, Železnikih, Žireh in drugod, kakor tudi da izvaja strokovno nadzorstvo nad gradnjo, sodeluje pri formiranju cene stanovanj ter v imenu izvajalca vrši prodajo stanovanj. Vse to seveda na podlagi veljavne urbanistične in tehnične dokumentacije. Z drugo besedo bi lahko rekli, da je glavni koordinator med številnimi dejavniki, ki so udeleženi v procesu graditve stanovanj od naročila zazidalnega načrta, pridobivanja in opremljanja stavbnega zemljišča, pridobivanja tehnične dokumentacije, zbiranja potreb, angažiranja izvajalcev del in izvrševanje strokovnega nadzora ter prodajo stanovanj. To so aktivnosti, ki jih uspešno lahko obvlada le za to usposobljena organizacija, ki ima na razpolago ustrezne strokovne kadre raznih profilov od pravnikov, gradbenikov, strojnih in elektro inženirjev, itd.

S kakšnimi problemi se srečujete v Žireh?

Jože Hauptman:

Problemi v Žireh niso nič bistveno drugačni, kot so problemi stanovanjske gradnje drugod v občini v SR Sloveniji ali celo v Jugoslaviji. Običajno se začne že pričakovane težave pri pridobivanju potrebnih zemljišč, iskanja soglasij in dovoljenj. Poseben problem: Žiri so majhno tržišče, vedno je treba dograjevati le tisto, kar se bo predvidoma lahko vnovčilo, saj stanovanja niso tako potrošno blago, ki bi ga lahko ponudili na drugem tržišču. Vedno tudi ni mogoče graditi prav takšnih stanovanj, za katera je trenutno interes na tržišču, saj se potrebe pri kupcih pogosto že spremenijo od naročila za projektno dokumentacijo do konca gradnje. Poseben problem letos predstavlja že tudi pomanjkanje gradbenih in drugih kapacitet in gradbenega materiala. Posebej važna bi bila kontinuiteta gradnje, da bi v Žireh lahko gradili neprekinjeno, ne pa za vsakim objektom gradbišče pospravljali, nato pa vsakega novega spet na novo organizirali. No, v tej smeri v Žireh zadnja leta kaže na boljše. Razveseljivo je, da je tudi v Žireh

prodrlo spoznanje, da je zemlja take vrste dobrina, ki se potroši lahko samo enkrat. Problemi so seveda številni, saj so jih izražali že moji sogovorniki. Na vsak način pa je v izogib večjim problemom, gradnjo pripravljati pravočasno, da ni časovnih stisk za organizacijo in pripravo, kateri strošek je običajno manjši od 10 %, nameniti več časa, samo gradnjo pa izvesti kar najhitreje v izogib podražitvam gradbenih materialov in storitev ter spoštovati dogovorjene roke. Kupec mora vedeti, kaj bo kupil, kako go izgledalo, kakšna je cena in kdaj bo stanovanje zagotovo vseljivo.

Osnovna naloga naše delovne organizacije, ki ji stanovanjska gradnja predstavlja ca. 20 % celotne dejavnosti, je in bo še v prihodnje, v organizaciji in pripravi družbeno usmerjene stanovanjske gradnje v naši občini, da bi le ta lahko kar najuspešneje in nemoteno potekala.

Morda naj opozorim še na nekaj: v blokih, ki jih trenutno gradijo, je prostih še 6 stanovanj, od tega 2 trosobni, 3 dvosobna in 1 enosobno.

Ob tem naj povem, da je Alpina že odkupila 23 stanovanj.

Pogodbe so v Žireh podpisale vse delovne organizacije, razen Elektro Ljubljana.

Pa še to: Lokainvest po družbenem dogovoru zbira interesenta za gradnjo tretjega bloka. Mislim, da je čas, da se odločimo.

Pri gradnji je namreč pomembna tudi kontinuiteta gradnje (nepretrganost), kar zelo zmanjšuje režijske stroške.

Zaključek:

Vse tako kaže, da bo treba temeljito samoupravno dogovarjanje, zlasti v krajevni skupnosti.

Opredeliti bo treba pojem osebnega in družbenega standarda in prilagoditi potrebam občanov in možnostim v krajevni skupnosti.

Razširiti bo treba namensko varčevanje.

Zlasti v delovnih organizacijah bo treba poskrbeti, da bodo v plane družbeno-ekonomskega razvoja vključena tudi stanovanjska vprašanja.

Irma Frelih, referent za delovna razmerja

kadrovske novice

Konec meseca marca in v prvi polovici aprila je stopilo v delovno razmerje 17 delavcev, z delom pa je prenehalo 8 delavcev. Večje gibanje delavcev je predvsem zaradi odhoda in vračanja delavcev s služenja vojaškega roka.

V TOZD Obutev Žiri so nastopila delo Branko Benedik, Sonja Ušeničnik, Mitar Perič, Josip Jurendič, iz JLA sta se vrnila Drago Grošelj in Roman Šubič, v obratu na Colu so nastopila delo Lidija Kavčič, Marjetka Rudolf, Jožica Semrl in Marija Hladnik, v TOZD Prodaja pa Nijaz Šehić v prodajalni Sarajevo, ki se je vrnil iz JLA, Đurđica Stipanič v prodajalni Osijek, Jadranka Kolarec v prodajalni Zagreb I, Vladka Poznanov v prodajalni Travnik in Katica Topolski v prodajalni Sombor. Po odsluženju vojaškega roka sta v TOZD Plastika nastopila delo Janez Jereb in Franc Jereb.

Z delonim razmerjem v TOZD Obutev Žiri so prenehali Marta Bačnar in Ramiz Huremovič, ki je odšel v JLA. V TOZD Plastika so prenehali z delom Bogdan Trček, Rajko Strel in Marko Mlinar ter Pavel Jenko, ki sta odšla v JLA. V Delovni skupnosti skupnih služb je z delom prenehala Majda Dragovan, v TOZD Prodaja pa je odšel na služenje kadrovskega roka Franci Mlinar.

V POKOJ STA ODŠLA

V mesecu aprilu sta odšla v pokoj Marija Mravlje in Ivan Bajt – oba iz oddelka sekalnice

Želimo jima veliko zdravja in čimboljšega počutja v krogu domačih.

Od tu in tam

Od tu

Tone Eniko je spet zmagal

ŠAHISTI BODO MORALI ŠE VEČ VADITI IN TEKMOVATI

Ce analiziramo šahovsko dejavnost v letošnjem letu, lahko ugotovimo, da je bil od lanskega leta napredek očitno; še vedno pa ne tak kot smo si želeli. Veliko smo igrali hitropotezni šah, manj časa pa smo posvetili počasnemu šahu in teoretičnemu delu. Prav tu nas čaka še veliko truda. Še bolj in pogosteje bomo morali sodelovati na raznih tekmovanjih, tako v občinskem, kakor tudi v gorenjskem in republiškem merilu, kajti le tako bomo lahko napredovali.

Sedaj pa še nekaj rezultatov. Zaključili smo počasni turnir šahovskega društva Alpina. Sodelovalo je petnajst šahistov. Zmagal je Tone Eniko, drugo mesto je zasedel Adolf Križnar, tretje pa Jure Rupert.

V sodelovanju s sindikalno organizacijo smo orga-

nizirali tudi hitropotezno posamično prvenstvo Alpin. Prvi je bil Tone Eniko, drugi Nejko Podobnik, tretji Ivan Capuder.

V osnovni šoli Padlih prvoborcev Žiri pa je bilo pionirsko prvenstvo občine Skofja Loka. Največji uspeh so naši pionirji dosegli med starejšimi pionirji, kjer so bili ekipno prvi, Jure Rupert pa je postal še posamični občinski prvak. Upamo, da bo tako tudi na Gorenjskem prvenstvu.

V počastitev Praznika dela bo šahovsko društvo pod pokroviteljstvom Alpin, prvo nedeljo v maju organiziralo tekmovanje ekip žirovskih organizacij združenega dela.

Čeprav je nastopila pomlad in pride za njo za šah, še manj ugodno poletje, bomo z vadbo nadaljevali, vendar s to razliko, da bodo od sedaj naprej treningi le ob torkih zvečer.

Šahovsko društvo
ALPINA

Denar za kulturo koristno porabljen

GODBENO PEVSKO DRUŠTVO ALPINA POJASNJUJE

V našem glasilu so delavci prebrali tudi o dotaciji Godbeno-pevskemu društvu Alpina za leto 1979. Ni pa razvidno kako bomo porabili denarna sredstva, ki smo jih prispevali delavci, zato smo dolžni to tudi pojasniti.

Godbeniki bi radi nabavili nove uniforme, saj so te že stare 11 let, tako da so že dotrajane in tudi premajhne, pa še premalo jih je.

To nas bo stalo 180.000,00 din. Ob obletnici MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA, ki praznuje letos 15. leto dela, smo namenili izdati skromen zbornik o tem, kako se je odvijala pevka dejavnost na žirovskem od leta 1900 do danes. Obletnica je tudi prilika za izdajo značk. Tako bo vsak član kolektiva dobil ZBORNIK in značko, hkrati pa bomo naše delo predstavili na jubilejnem koncertu, 2. junija.

Ostala sredstva bomo porabili za nakup nekaj novih instrumentov, ki bodo štirje stali okrog 70.000.— din.

Redne mesečne potrebe društva pa krijemo z rednimi mesečnimi prispevki članov kolektiva.

Viki ŽAKELJ

Pravnik in finančnik v eni osebi, nenavadno morda za nepoznavalca.

»Morda samo na videz, v resnici je ravno nasprotno.« pripoveduje doktor Ciril Žakelj.

Naš rojak, mlajši brat — dvojček znanega kirurga, je bil rojen 1914. leta.

Po končani osnovni šoli je odšel na gimnazijo v Ljubljano, na pravni fakulteti pa je diplomiral pred drugo svetovno vojno, ko je opravil rigorozo in postal doktor prava. Najprej se je lotil prakse na sodišču.

Po vojni je delal najprej pri organizaciji preskrbe v

conu B v Ajdovščini. Pri pokrajinskem svetu je delal kot tajnik posebne uprave za preskrbo. Delal je tudi na področju združništva in oskrbe v Postojni. To je trajalo tja do leta 1953, ko je postal vodja financ pri Gostinstvu Ljubljana.

»Od tedaj naprej vseskozi delam v finančni stroki. Mislim, da je zelo združljivo in koristno hkratno poznavanje pravnih predpisov in finančnega poslovanja, kajti oboje je med seboj tesno povezano. Vedno

velja le končni finančni efekt. Seveda je vedno potrebno upoštevati tudi interese delavcev, ljudi, žal pa pogosto naletimo na velike težave, zlasti zaradi naše nestabilnosti. Pogosto ne moremo primerjati niti letošnjih rezultatov z lanskoletnimi, ker smo jih ustvarili v povsem drugačnih pogojih ali pa jih opredeljujejo popolnoma drugače.«

Z očmi tavam po sobi, ki je natrpana s knjigami; po stenah umetniške slike, med njimi ni znanih žirovskih ustvarjalcev.

»Da, res je, to je moj konjiček — knjige in obiski v galerijah. Sem pristaš realne umetnosti. Slika mi nekaj pomeni le, če vem kaj predstavlja, žal pa pri sodobni umetnosti pogosto ni tako.«

Tako je naš rojak razpet med zahtevnim strokov-

nim delom kot vodja finančnega sektorja v Mercatorju, družino in svojim konjičkom. Tako prostega časa skorajda ni.

Ne pozabiva pokramljati tudi o delu v naši stroki, tovarni. Iz vsake njegove besede veje izkušnost strokovnjaka praktika, ki se ne zanaša na slučajnost, temveč trdo dela in zna kritično ocenjevati okolje in razmere.

Tudi pri nas bi morali znati ustvarjalno in kritično ocenjevati razmere in ustrezno ukrepati.

Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Če bi radi igrali nogomet

V zadnjem obdobju je delo v klubu usmerjeno predvsem v organizacijo rekreacije za vse ljubitelje nogometa in pa vzgojo ter seznanjanje najmlajših z osnovami nogometa. V tekmovalnem delu sodelujemo z vrstama članov in pionirjev v občinski rekreacijski ligi. Za mladinsko ekipo pa je sodelovanje v ligi v letošnjem letu odpadlo, ker zaradi premalo zainteresiranih ekip tekmovanje ni bilo organizirano.

Glede na pogoje dela smo z rezultati zadovoljni. Članska vrsta je po jesenskem delu tekmovanja v vrhu lestvice, pionirji pa tudi dosegajo dobre rezultate.

Dobro smo se vklopili tudi v selekcijski sistem tekmovanja. Sami sicer ne moremo prevzeti ene izmed selekcij, ker ne razpolagamo z ustreznimi prostori za redno treniranje in druge objekte ob igrišču, tudi igrišče mnogokrat ni ustrezno za igro, vendar predstavljajo igralci iz pionirske in mladinske vrste glavne nosilce igre v občinskih selekcijah. Mladinci v okviru selekcije, ki jo vodi NK Alpes, tekmujejo v četrti selekciji na republiški ravni, selekcija pionirjev pa v gorenjski ligi.

Pogoji dela in igranja so v mnogih primerih zelo težki in celo nezdravi. Vreme je pri našem delu najbolj odločilno, temu se moramo prilagajati, s tem da računamo v bodoče, da bomo uredili potrebne objekte, ki bodo omogočili vadbo v zimskem času in preko vsega leta

tudi ob daljšem deževnem obdobju uredili prostore kot so umivalnice, slačilnice in drugi. To pa je naloga vseh nas krajanov, članov raznih klubov, da si uredimo vsaj najskromnejše razmere za delo in zdravo rekreacijo.

Z izgradnjo športne dvorane se je položaj tudi za nas nogometaše nekoliko izboljšal. Omogočena je vadba pozimi. Pionirska vrsta je preko zime redno trenirala enkrat tedensko, enkrat pa je bila telovadnica rezervirana za rekreativno vadbo članov in mladincev. Delo je bilo usmerjeno predvsem v ohranjanje telesne pripravljenosti in tehnike z žogo. Sedaj, v spomladanskem deževnem obdobju pa zelo pogrešamo asfaltirano ploščo, ki bi omogočila redno treniranje in igranje malega nogometa v deževnih dneh, ko je sedanje igrišče razmočeno in ne dovoljuje oz. je neustrezno za kakršnokoli delo.

V prihodnje pa je pred nami sodelovanje z omenjenima vrstama v drugem — spomladanskem delu tekmovanja, v jeseni pa vključiti v tekmovanje tudi vrsto mladincev. V poletnih mesecih bomo organizirali turnir v velikem nogometu za pionirje na kategoriji bomo povabili vse ekipe pionirjev iz naše občine in pa turnirja v malem nogometu med ekipami TOZD Alpine ter med delovnimi organizacijami iz Žirov. To pa je samo del nalog, ki smo si jih zadali v letošnjem letu. **Franci MLINAR**

Z vlakom bratstva in enotnosti v Smederevski Palanki

nadaljevanje

Kmetijska zadruga Selevac je bila ustanovljena že leta 1903 predvsem zaradi samozagrade pred zelenaši. S pomočjo kreditnega odseka te kmetijske zadruge so si zadrugniki proti jamstvu izposojali denar za svoje potrebe. Zadruga šteje 500 zadrugnikov. Kmetje imajo okoli 400 traktorjev in nekaj več avtomobilov, katere so kupili s pomočjo kreditov preko kmetijske zadruge. Kredite pa vračajo s kmetijskimi pridelki zadruzi. Za razvoj vasi odvajajo 20 % samopriskevka. Nam se zdi to veliko. Če pa pomislimo, da so s tem prispevkom zgradili šolo, zdravstveno postajo, napeljali telefonske priključke, elektriko, največ pa je vredno, da so s temi sredstvi spremenili v dežju tudi pol leta neprehodno zemeljsko cesto v sodobno asfaltno, je to kar veliko. To niso majhna sredstva, toda če niso hoteli še naprej živeti v zaostalosti in čepeti v deževnih dneh doma, odrezani od sveta zaradi neprehodnega blata, je bila ta odločitev življenjskega pomena. Prepričali so se, da se jim ta samopriskevka obrestuje. Zato so na to tudi ponosni.

Zadruga ima 200 aktivno zaposlenih. Letno spitajo pa 15.000 svinj, perutnine čez 100.000, z govedino oskrbujejo del Beograda. Približno toliko prirade tudi kooperanti zadruge. Ti so zaposleni in plačujejo zmanjšano stopnjo prispevka za socialno zavarovanje. Od njijskih kultur pridelujejo največ pšenice in koruze. Sejejo vse vodilne sorte pšenice kot nova banatka in druge.

Vas šteje nekaj čez 5.500 prebivalcev. Bilo jih je še precej več, a se jih je veliko odselilo v industrijska mesta, največ v Smederevsko Palanko. Zaradi odselitve presežka delavcev preišljajo o zaposlitvi v samem kraju v sodelovanju z industrijskimi delovnimi organizacijami. S tem bi zadržali

prebivalce v vasi in izognili že tako veliki prenatrpanosti v že dosedaj onesnaženih industrijskih središčih.

Selevac se lahko ponaša z dobrimi gospodarji in zadrugniki prav zaradi tega, ker je tista mladina, ki se je že 1941. leta vključila v narodno osvobodilno gibanje, danes prevzela gospodarjenje in odločanje na vasi. Mimogrede, kar 150 zadrugnikov od skupno 400 jih je članov zveze komunistov, večinoma so to kmetje.

Po ogledu kmetijsko proizvodne zadruge v Selevcu so nas popeljali še na ogled kmetijske zadruge Azanja. Azanja z vasi Azanjica in Vlaškim dolom ima okrog 7.000 prebivalcev. (V okolici Vlaškega dola so arheološka najdbišča iz rimsko-bizantinskega obdobja, tudi samo ime pove, da so tu živeli Vlaha, ki so se kasneje asimilirali s slovanskim življenjem.)

Kmetijska zadruga je bila ustanovljena samo leto kasneje kot v Selevcu. Tudi tukaj so so pomagali s samopriskevkom pri izgradnji asfaltne ceste, šole, zdravstvene postaje in drugega. Ponašajo se tudi z lepo urejeno prostorno gostilno. Popeljali so nas na ogled velike sadne plantaže, ki meri 120 ha sadovnjakov. Tu lahko vidite zlato in rdeči delišes, jontan in neko novo ameriško sorto jabolok od 7,50 do 10 din za kilogram. Na plantaži je zaposlenih 38 delavcev poleg 50 sezoncev. V času obiranja pa jim morajo priskočiti na pomoč še drugi. Nekaj dreves teh zelo lepih jabolok so pustili tudi za nas, druge pa so že obrali. Lahko rečem, da smo se jih poleg obilne popotnice tudi pošteno najedli. Morda še zanimivosti; dohodek na delavca na plantaži je znašal to leto okrog 4.000 din na mesec. Seveda razen obrezovanja vsa dela opravijo s stroji. To leto so opravili kar 16 škropljenj.

Ivan REVEN

Na sadni plantaži v Azanji

Lepo vedenje poslovnih ljudi

Šest osnovnih pravil

Splošna pravila mora vsak že poznati — da bi tu naštevali vsa, je nemogoče. Weilenmann navaja šest osnovnih pravil, ki tvorijo osnovo »sistema sposobnosti«.

1. Biti naraven. To pomeni, da se ne smemo pretvarjati. Poskus, da bi bili videti več, kot smo v resnici, učinkuje smešno in prizadetega smatrajo za bahača.

2. Biti samozavesten. Le-tega se lahko naučimo. Tu je nekaj receptov: treba je pomisliti naprej, v kakšen položaj bomo prišli pri poznanih dogajanjih in se pripraviti na to. Treba je misliti na to, da so tudi drugi samo ljudje. Včasih pomaga celo, če smo nekoliko drzni.

3. Biti prilagodljiv. To se pravi, da se moramo prilagajati spremenjenim situacijam in ne smemo togo vztrajati na predpostavljanih normah, da moramo svoje vedenje postaviti na večjo variacijsko višino, odvisno od tega, v kakšnih krogih, oziroma v kakšni deželi bivamo.

4. Učinkovati pristno. Odvisno je od tega, kaj hočemo. Na to je treba opreti svoje obnašanje, vendar pri tem ne smemo škodovati drugim.

5. Misлити na soljudi. Obnašati se moramo vedno tako, da ne spravljamo s tem v težave druge ljudi, nasprotno, vedno moramo poskušati, da pomagamo, kjer le moremo. Dober pregovor na to: »Majhen jaz, velik ti«.

6. Biti pameten. Često pomaga v situacijah, v kakšnih nismo gotovi, kako naj zadržimo, zdrav človekov razum. Včasih na ta način instinktivno najdemo pravo rešitev.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Ustanovni občni zbor ZŠAM

Že nekaj časa so šoferji in avtomehaniki v Žireh in bližnji okolici čutili praznino in nepovezanost v svojem delu. Nekateri od njih so bili sicer včlanjeni v Združenje šoferjev in avtomehanikov.

Osnovan je bil iniciativni odbor, ki je pričel z delom in s temeljitimi pripravami za ustanovitev združenja šoferjev in avtomehanikov v Žireh. To združenje bi v svoji organizaciji združevalo šoferje in avtomehanike Žirov in bližnje okolice.

Najprej so pričeli s pridobivanjem članov, istočasno pa že pripravljali predlog pravil društva in program dela za enoletno obdobje. To pa je že bila tista osnova, ki je omogočala izvedbo ustanovnega občnega zbora.

Ustanovni občni zbor ZŠAM Žiri je bil 4. marca letos. Najprej je v imenu iniciativnega odbora spregovoril Alojz Firšt, posebej pa je pozdravil goste ustanovnega občnega zbora ZŠAM Žiri, ing. Rada Lipičarja, predsednika ZŠAM SRS, Šmitka, zastopnika za področni svet ZŠAM za Gorenjsko, urednika Prometnega vestnika Marjana Vrtačnika, predsednika ZŠAM Logatec, Marušiča, pozdravil pa je tudi predstavnik družbenopolitičnih organizacij Žiri.

V nadaljevanju je predsednik iniciativnega odbora Alojz Firšt ugotovil, da je v združenje pristopilo že 84 članov.

Na občnem zboru so navzoči sprejeli Pravila združenja, razpravljali o programu dela za enoletno obdobje, ter dopolnjenega še z nekaj nalogami soglasno sprejeli. Pohvale vreden pa je tudi enoglasno sprejet sklep vseh navzočih, s katerim članstvo združenja v celoti pristopa v solidarnostni sklad ZŠAM SRS.

Udeležence občnega zbora so pozdravili tudi navzoči gostje. Prvi je navzoče pozdravil predsednik ZŠAM SRS tovariš ing. Rado Lipičar, ki je med drugim rekel, da je zelo vesel tako številne udeležbe na zboru, zanimanje za organizacijo in vprašanja navzočih pa so porok za uspešno delo združenja. Tovariš Lipičar je odgovarjal tudi na zastavljena vprašanja, med drugim je bilo obravnavano tudi vprašanje priznanja beneficiranega staža šoferjev.

Občni zbor je pozdravil tudi predstavnika področnega sveta ZŠAM za Gorenjsko, ki je navzočim nakazal možnosti sodelovanja in pravne zaščite preko združenja. V pozdravni besedi je Marjan Vrtačnik, urednik Prometnega vestnika povabil k aktivni udeležbi v reviji s prispevki iz življenja in dela združenja. Predsednik ZŠAM iz Logatca je združenju ponudil in obljubil pomoč za čim uspešnejšo delo. Zeljam za uspešno delo združenja so se v svojih pozdravnih besedah pridružili še Franc Jereb, pred-

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE JE IZDALA

Jože Petek, Stane Skrabar – Braškar: *S ŠTIRINAJ-STO DIVIZIJO* (četrti izpopolnjena izdaja)

Fotomonografija, izdana ob 35-letnici pohoda XIV. divizije na Štajersko.

Dragocen dokument o vzponu in znamenitih bojih XIV. divizije, ki jo je vojni fotoreporter Jože Petek leto dni spremljal na njeni zmagoviti 500 km dolgi bojni poti.

In VRTNO ENCIKLOPEDIJO

Državna založba Slovenije je izdala slovensko priredbo znamenite Larousseove VRTNE ENCIKLOPEDIJE, ki je delo skupine znanih francoskih strokovnjakov. To obsežno enciklopedično delo, ki ga prevajajo po vsem svetu, je prirejeno za domače razmere in prinaša vse o gojenju, varstvu in razmnoževanju rastlin. V posameznih poglavjih obravnavajo avtorji zelenjadne vrtove, sadovnjake, okrasne vrtove in nasade, cvetlične gredice, vzpenjavke, senčne rastline, cvetje za okras oken, balkonov in teras, naskalne rastline, vodne in močvirske rastline, sredozemski vrt, steklene rastlinjake, rastline v hiši itd.

VRTNA ENCIKLOPEDIJA je namenjena vsem, ki jih zanima vrt in cvetje in ki bi radi izpolnili in poglobili svoje znanje.

VRTNA ENCIKLOPEDIJA učinkovito dopolnjuje tujstno strokovno literaturo pri nas. 450 strani velikega formata od tega 80 strani v barvah Pl. 600.– din

Knjige lahko kupite v vseh knjigarnah, na obroke pa jih lahko naročite pri Državni Založbi Slovenije, Mestni trg 26, Ljubljana.

sednik združevanja vojaških rezervnih starešin Žiri, Viktor Galičič, predsednik Zveze borcev Žiri in Franc Mlakar, pred-

sednik Avto-moto društva Žiri, ki je obenem zaželel tudi tesno društveno sodelovanje. Program občnega zbora se je iztekal in izvoljeni so bili organi združenja: izvršni odbor, nadzorni odbor in disciplinska komisija. Občni zbor je bil delaven in plodovit, za kar gre zahvala vsem navzočim, pa tudi delovnemu predsedniku tovarišu Alojzu Kopaču.

Na podlagi Pravil združenja in sprejetega programa dela bo imel izvršni in nadzorni odbor v naslednjem enoletnem obdobju že veliko dela. Vendar ob pripravljenosti vseh članov združenja, ki so jo pokazali na občnem zboru, uspeh prav gotovo ne bo izostal.

A. Filipič

Z občnega zbora ZŠAM

ZŠAM Žiri je zadolženo, da 15. julija letos organizira srečanje vseh ZŠAM Slovenije. Zato prosimo vsa društva in vse organizacije, da za ta dan ne pripravljajo svojih prireditv.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Alpina četrtina na zimski šuštariadi

Ženske - C grupa

1. Jerman Marjanca, Sava
14. Podobnik Anica, Alpina

Moški - A grupa

1. Klemenc Milan, Peko
2. Podobnik Marko, Alpina
9. Kos Silvo, Alpina
15. Erznožnik Srečko, Alpina

Moški - B grupa

1. Primožič Anton, Peko
2. Komac Franc, Trio
5. Pečelin Franci, Alpina
6. Kosmač Rajko, Alpina
11. Eniko Tone, Alpina

Moški - C grupa

1. Šuštaršič Viktor, Sava
5. Čar Stane, Alpina
15. Burnik Alojz, Alpina
20. Trček Silvo, Alpina

Moški - D grupa

1. Štritih Franc, Peko
14. Podobnik Alojz, Alpina

Ekipni rezultati:

1. Peko	65 točk
2. Sava	49 točk
3. Vrhnika	38 točk
4. Alpina	34 točk

Moški - C

1. Šmid Janče, Alples
5. Podobnik Rado, Alpina
9. Trček Silvo, Alpina

Moški - B

1. Eržen Tine, Predilnica
8. Pečelin Franci, Alpina

Moški - A

1. Erznožnik Ciril, Alpina
6. Podobnik Marko, Alpina

TEKI:

Ženske - B

1. Šegula Katarina, Tehnik

Ženske - A

1. Dolenc Irena, KZ Loka

Moški - C

1. Oblak Ciril, Gradis
5. Kavčič Bernard, Alpina
8. Ferlan Slavko, Alpina

XXVII. tradicionalno prvenstvo usnarjev, čevljarjev in gumarjev v veleslalomu je bilo 10. 3. 1979 na Veliki planini, udeležilo pa se ga je 19 sindikalnih organizacij, skupno 259 tekmovalcev, od tega 62 žensk.

Ugotavljamo, da je prireditelj z organizacijskega in športnega vidika popolnoma uspela. Kakor je bilo rečeno na zaključni slovesnosti, se prihodnje leto verjetno ponovno srečamo na Zelenici, leta 1981 pa na Kopah.

REZULTATI:

Ženske - A grupa

1. Ruparčič Branka, Peko Tržič
6. Loštrek Simona, Poliks Žiri
13. Mlinar Vida, Alpina Žiri

Ženske - B grupa

1. Zajc Ema, Sava Kranj
9. Kavčič Helena, Alpina Žiri

Rezultati občinskega sindikalnega prvenstva

VELESLALOM:

Ženske - D

1. Šegula Katarina, Tehnik

Ženske - C

1. Trampuš Nežka, Predilnica
2. Podobnik Anica, Alpina

Ženske - B

1. Šmid Mira, Občina
3. Kavčič Helena, Alpina
11. Čar Anica, Alpina

Ženske - A

1. Stanonik Janja, Gradis
3. Kavčič Anuška, Alpina
9. Mlinar Vida, Alpina

Moški - E

- Jenšerle Matevž, Alples

Moški - D

1. Jazbec Drago, Šešir
9. Podobnik Alojz, Alpina
10. Erznožnik Metod, Alpina

Moški - B

1. Oblak Alojz, LTH
18. Bogataj Jože, Alpina

Moški - A

1. Jelenc Maks, Iskra Železniki
9. Stanonik Stane, Alpina

Ekipna uvrstitev:

Veleslalom:

1. Alpina
2. Iskra Železniki
3. Alples Železniki

Teki:

1. Alples Železniki
2. LTH
3. Tehnik Škofja Loka

Rezultati veleslalomu

25. februarja je bilo v Dovrski dolini Sindikalno prvenstvo Žirov v veleslalomu:

Rezultati so bili naslednji:

Ženske nad 30 let:

1. Stana Podobnik	Alpina
2. Anica Čar	Alpina
3. Majda Bogataj	Kladivar

Ženske do 30 let:

1. Helena Kavčič	Alpina
2. Anuška Kavčič	Alpina
3. Bernarda Lukančič	Zdr-dom

Veterani:

1. Janez Zupančič Kladivar
2. Darij Erznožnik Osnovna šola
3. Alojz Podobnik Alpina

Člani od 35 - 45 let:

1. Rado Podobnik	Alpina
2. Stane Čar	Alpina
3. Vinko Albreht	Kladivar

Člani od 25 - 35 let:

1. Franci Pečelin	Alpina
2. Marjan Oblak	Poliks
3. Rajko Kosmač	Alpina

Člani do 25 let:

1. Milan Kopač	Kladivar
2. Silvo Kos	Alpina
3. Marko Bogatej	Poliks

TOČKOVANJE ZA EKIPNO UVRSTITEV

1. Za ekipo prispeva točke najbolje uvrščeni iz vsake kategorije. Če ekipa v eni od kategorij nima tekmovalca, tu ne dobi nobenih točk.
2. Način točkovanja. Prvouvrščeni v vsaki kategoriji dobi 100 točk, zadnji po 1.

I. ALPINA	točk
Stana Podobnik	543
Helena Kavčič	
Alojz Podobnik	
Franci Pečelin	
Rado Pečelin	
Rado Podobnik	
Silvo Kos	

II. KLADIVAR	točk
Majda Bogataj	365,25
Milan Kopač	
Vinko Podobnik	
Vinko Albreht	
Janez Zupančič	

III. POLIKS	točk
Marko Bogataj	180,325
Marjan Oblak	

IV. OSNOVNA ŠOLA	točk
Valentin Kokalj	136,75
Darij Erznožnik	

V. ETIKETA	točk
Izidor Čelik	129,693
Alojz Pečelin	
Branko Albreht	

VI. ZDRAVSTVENI DOM	
Bernarda Lukančič	
Darko Hudalin	
Matija Jereb	

VII. MIZAR. PODJ.	točk
Bojan Tavčar	94,142
Franc Reven	
Ernest Kokalj	

VIII. PRIVATNIKI	točk
Milan Freljh	64,639

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Kruh naš vsakdanji

Kruh se je zopet podražil. Veliko kruha zavržemo, čeprav je treba vanj vložiti precej dela. Kruh je naša vsakdanja hrana, pa vendar ga toliko zmečemo v smeti. Vsa ta razmišljanja so tudi mene pripeljala do tega, da povem svoje mnenje in želje.

Res je, da kruh pečemo, potem pa ga mečemo v smeti!

Zakaj?

Večina družin dandanes ne je skupaj doma. Načrtovanje nakupa kruha je zato težko, ker nikoli ne vemo, koliko ga bomo porabili. Žirovski kruh je znan daleč naokoli kot zelo dober. Žal pa ta naš kruh ni niti malo obstojen. Dober je prvi dan, tretji dan pa ga ne moreš več »glodati«, ker je presuh, zato konča v smeteh ali ga vržemo živini.

V Skofji Loki sem nekajkrat kupila oljnat kruh v polkilogramskih štručkah,

katerega smo pojedli do konca, ker je obstal teden dni in ni bil suh, pa tudi pokvaril se ni. Žirovski kruh pa se v poletnih mesecih takoj pokvari. To mene kot gospodinja že vsekozi moti.

Zakaj ne bi tudi pri nas pekli kruh, ki bi imel daljšo obstojnost. Peči bi ga tako spekli manj in bolj kvalitetnega, zato bi ga tudi manj romalo v smeti,

O tem so druge pekarnice že davno razmislile in tudi pečejo bolj obstojen kruh, pri nas pa smo glede novosti tako togi in počasni, da nas marsikdaj čas krepko prehiti.

S tem člankom želim spodbuditi peke k razmišljanju. Upam, da se bo mojemu mnenju pridružilo še veliko gospodinj. Mogoče bomo pa le dosegle, da se bo pričel tudi v Žireh peči bolj obstojen kruh.

Anka KAVČIČ

Potrpiamo, saj bo kmalu bolje

Kaj kmalu smo začeli z izkopom temeljev, nasipati tampon, ugotavljati trdnost tal, betonirati temelje. To je trajalo do začetka decembra, ko je kazalec na terminskem planu kazal, da mora Trimo Trebnje začeti z montažo jeklene konstrukcije. Začele so se prve težave. Manjkali so stebri, nosilci, vijaki, temperatura se je spustila pod 10 stopinj Celzija, spolzka cesta, dovoljenja za prevoz težkih tovorov ni bilo nikjer, itd. Za novo leto je stalo le nekaj stebrov, kot dokaz, da se okolica Etikete spreminja.

Januarja ni bilo nič boljše, čeprav se je čas za dokončanje Trimo konstrukcije že iztekal. Tehnik, do tedaj soliden z roki, je pritiskal na izvajalca železne konstrukcije, da sam ne bi mudil. Sledijo sestanki, dogo-

varjanja, prestavitve rokov, usklajevanja.

V februarju se delovni pogoji delno izboljšajo, jeklena konstrukcija napreduje, pričnejo z montažo strehe. Jutra so hladna, dež. Delavci Poliksa, ki sodelujejo pri montaži strehe, težko in počasi napredujejo. Ura je večkrat 12, ko vreme omogoča varno delo. Nekaj dni je v redu, spet zmanjka materiala ali kakega kosa, spet čakanje. Dovoz tampona mudi. Tehnik priganja. Ponovno dogovori s prevozniki in Remontom, ogledi zaledenele ceste, ki je vzrok zastoja in spet se zatika.

Prišla sta marec in april in premaknilo se je. Cesta je sedaj primerna za dovoz tampona. Temelji požirajo tisoče kub. m zasipa. Jekleni stebri so postavljeni, povezani s strešnimi nosilci, podest za prvo nadstropje zvarjen, le s streho zamujajo. Meteorne, fekalne in tehnološke vode so že speljane vsaka po svojem vodu, betoniranje temeljnih pregradnih sten je končano, betoniranje podložnega betona za tlak in zidanje pregradnih sten bo v nekaj dneh končano in pričela se bo montaža siporex fasadnih plošč.

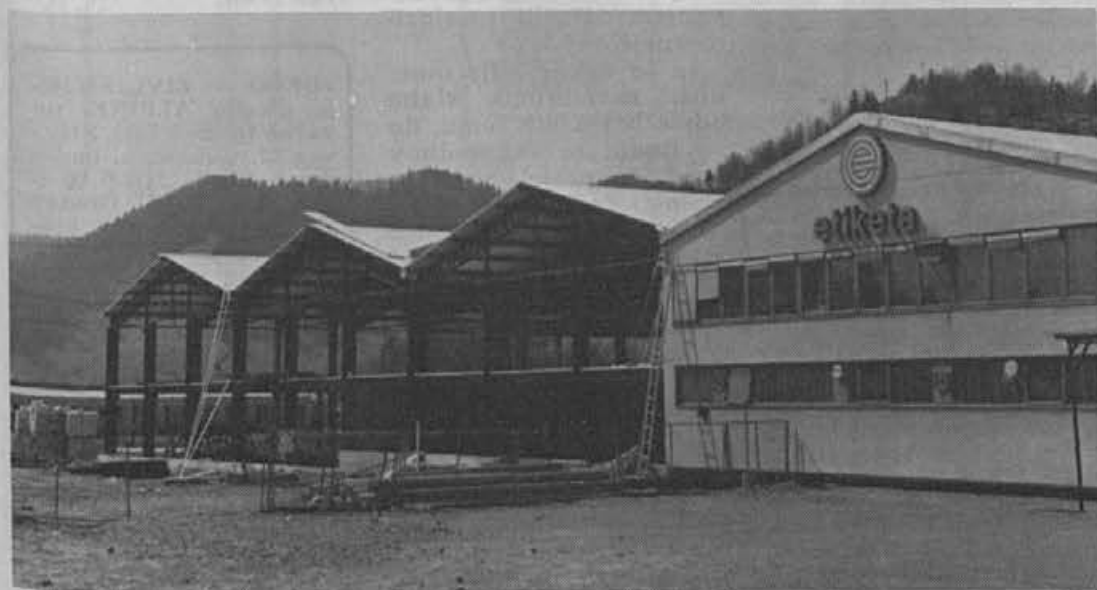
Na koncu lahko ugotovimo, da vremenske razmere v zimskem času kljub prizadevanju vseh zmanjšujejo zanesljivost pri izvedbi planov v gradbeništvu. Ni jim lahko, kot tudi nam ne, ki v pretesnih delovnih prostorih planiramo povečanje proizvodnosti, vendar vztrajamo, da na žirovski praznik 23. oktober 1979 prvič v zgodovini Etikete vsi delavci pod isto streho nadaljujemo uspešno delo.

Mur Anton

Kako napreduje gradnja

Dokumentacija za gradnjo industrijske hale DO Etikete Žiri še ni bila zbrana, ko smo se septembra 1978 na pobudo izvajalca gradbenih del Tehnika iz Skofje Loke in nadzornega organa Lokainvesta dogovorili za takojšen pričetek osnovnih gradbenih del. Iz izku-

šenj, ki so jih imeli v preteklih letih v Žireh, so pričeli z odkrivanjem humusa, drenažo in nasipanjem tampona. Lepo jesensko vreme je to omogočilo, kar je hkrati tudi jamstvo, da pri nadaljevanju gradnje ne bomo imeli težav zaradi močvirnatge zemljišča.

Etiketa postaja gigant

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

27. april 1941

– 27. april 1979

27. aprila letos poteče 38 let, odkar je bila v okupirani Ljubljani na pobudo KPJ ustanovljena OF slovenskega naroda. Ta datum je pomemben mejnik v novejši zgodovini slovenskega naroda, ko se je sestel njegov najnaprednejši in najrevolucionarnejši del ter ustanovil OF.

Kakšno zgodovinsko vlogo je odigrala OF slovenskega naroda med vojno in po njej, se vsi starejši prav dobro spominjamo. Iz njenih programskih zasnov, v znanih devetih temeljnih točkah je zrasla in se razvila svobodna samoupravna slovenska država v zvezni skupnosti z ostalimi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi.

Prvič v zgodovini slovenskega naroda smo v velikem narodnoosvobodilnem boju, katerega organizator je bila OF, osvobodili svojo domovino z njenim celotnim jezikovnim ozemljem.

Zaradi politično strateških interesov obeh velesil pa smo Slovenci ostali razdeljeni. Jugoslavija je težkega srca sprejela to dejstvo, priznala meje in podpisala mirovne pogodbe s svojima sosedoma.

Z mednarodno-pravnimi akti je ob podpisu mirovnih pogodb zaščitila slovenski in hrvatski življenjski, ki je ostal zunaj naših meja.

Naši sosedi Italija in Avstrija zelo počasi uresničujeta svoje obveznosti do Slovencev in Gradiščanskih Hrvatov, Avstrije kaže še manj pripravljenosti, da bi izpolnila sprejete obveze iz 7. člena meddržavne pogodbe.

Pogosto čutimo, kako velike sile skušajo svojo nadvlado, s svojimi političnimi in vojaškimi zvezami pritiskati na naš samoupravni socialistični sistem, kajti še vedno smo trn v peti vsem, ki želijo ohraniti svoje kapitalistične in velikodržavne centralistične pozicije.

Nenehne bolgarske ozemeljske zahteve v Makedoniji ustvarjajo nepotrebno meddržavno napetost ter ogržajo mir na Balkanu.

Prav je, da se ob našem velikem prazniku, 27. aprilu, Dne-

vu ustanovitve OF slovenskega naroda spomnimo, kakšno trnovo pot smo prehodili do danes, da sedaj lahko svobodni in v miru delamo, se razvijamo ter s svojim delom ustvarjamo sebi človeka dostojno življenje.

Potrebno je, da se zavemo vseh teh pridobitev, spoznamo, da nam je dobro in se ne pustimo zavajati ne tujim, ne domačim nasprotnikom, ki bi radi z raznimi podtikanji ob naših notranjih razvojnih težavah slabili vpliv in ugled, ki ga ima naš samoupravni socialistični družbeni sistem doma, kakor v svetu. Z natolcevanjem bi le-ti radi ustvarili nezaupanje med delovnimi ljudmi v Jugoslaviji in razrahljali našo enotnost, katere je steber notranje in zunanje moči naše socialistične federativne republike Jugoslavije.

Ob slehernih notranjih težavah trezno in z občutkom premislimo, ali so težave lastne razvojne narave ali pa so nam podtaknjene, da bi si ob njih lomili kopja ter rušili našo enotnost in delovno ustvarjalnost, kar bi nam jemalo ekonomsko moč in hromilo napredek.

Te in druge nakaze zunanjih in notranjih nasprotnikov Jugoslavije so tako prozorne, da se jim ob naši trezni presoji vedno lahko izognemo; tako so sovražna puščica zadela v prazno, kot že tolikokrat.

Osveščeni o nastalih notranjih in zunanjih protislovjih bomo uspešno premagovali vse težave in spopade, presegali ter razreševali še tako zapletene notranje in zunanje političnoekonomske probleme.

Zato nam je idejna in organizacijska moč OF iz vojnih in povojnih dni neizčrpen rezervoar, iz katerega smo znova in znova črpali navdih za vedno nove, sveže rešitve, v najbolj usodnih in zapletenih časih naše narodne zgodovine. Pridobljene izkušnje iz političnih, vojaških in gospodarskih bojev v našem zmagovitem pohodu v sedanost, so nam tudi kačipot v prihodnost.

Peter Naglič

Na skupnem zboru občanov še vedno premajhna udeležba

Plan za leto 1979 sprejet

Šestega aprila so se v veliki dvorani Svobode v Žireh zbrali občani, da bi dokončno sprejeli predlog razvojnega programa Krajevne skupnosti Žiri za leto 1979, predlog za poimenovanje ulic in načelno sprejeli predlog finančnega načrta Krajevne skupnosti Žiri za leto 1979, ki ga bo sicer sprejela Skupščina krajevne skupnosti.

Po petnajst dni trajajoči javni razpravi, med katero so krajanje na zborih občanov ali kako drugače predlagali različne spremembe, je ta dan bilo sicer manj pripomb na programe dela oziroma finančni načrt, več pa na predlog komisije za poimenovanje ulic.

Razumljivo je, da vseh predlogov občanov ni bilo mogoče upoštevati, kar se je pokazalo tudi na skupnem zboru. Vendar so bile vse utemeljene pripombe upoštevane ali pa so občani z glasovanjem odločili o najprimernejši rešitvi.

In še nekaj velja omeniti; razmeroma slabo udeležbo; kljub temu, da so ljudje že več tednov pred tem prejeli posebno prilogo časopisa Delo – življenje, kjer so bili predstavljeni vsi načrti in hkrati opozorjeno, kdaj bo skupni zbor občanov. Z našo odsotnostjo pa odločanje na zboru prav gotovo ni tako kakovostno, čeprav prav tako velja. Menimo, da bo treba v bodoče take zbere jemati resneje, ne pa da razpravljamo že po razpravi in sklepanju – v gostilnah in podobnih krajih. Na ta problem je med drugimi opozoril tu-

di predsednik krajevne konference SZDL Peter Naglič.

Torej načrti za delo v letu 1979 so sprejeti, prav tako vemo tudi koliko bo to stalo. Sedaj je na nas, da smo pri našem prizadevanju čimbolj dosledni in da hkrati zahtevamo doslednost tudi od vseh nosilcev akcij.

Vemo tudi, kako se bodo imenovalle bodoče ulice v Žireh. Toda proces poimenovanja s tem še ni končan. Organi Krajevne skupnosti bodo sedaj naš predlog odstopili občinskemu organu v nadaljnje ravnanje. Računamo, da se bo proces poimenovanja in celotnega prenosa vseh zadev zavlekel kar nekaj let. Vse to bo seveda zvezano tudi s finančnimi sredstvi, toda vse nas tolaži misel, da bomo Žiri uredili, kot se spodobi bodočemu cvetočemu mestu, ne pa da živimo v naselju, kjer ni nobenega pravega reda.

N. P.

»DELO - ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne Obutev Žiri, Stara vas 23, n.sol.o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Stane Čar, Anton Eniko, Srečko Erznožnik,

Marija Kastelec, Tončka Oblak, Marta Pivk, Anuška Kavčič – tehnični urednik, Nejko Podobnik – odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 1800 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj